

Denne søgbare PDF-fil er downloadet fra min personlige hjemmeside www.ronlev.dk.

Det er tilladt at dele PDF-filen med andre, da der ikke er ophavsret til titlen.

Besøg www.ronlev.dk. Måske er der andre af mine flere tusinde artikler og scannede bøger, der har interesse.

Mange venlige hilsener

Claus Rønlev

Indbøydelsesskrift

til

de offentlige Aars- og Afgangsprøver

i

Aalborg Kathedralskole

i Juli 1871.

Indhold.

- I. Lærerstanden ved de nedlagte Latinskoler i Hjørring, Nykjøbing paa Mors, Skagen, Sæby og Thisted. Af Overlærer Hundrup.
 - II. Skoleefterretninger af Rektor, Dr. Forchhammer.
-

Aalborg.

Trykt hos Oluf Olufsen.

1871.

Lærerstanden

ved

de nedlagte Latinskoler

i

Hjørring, Nykjøbing paa Mors,
Skagen, Sæby og Thisted.

Efter

trykte og utrykte Kilder

samlet af

F. E. Hundrup.

I. Den latinske Skole i Hjørring

er stiftet 1549 af Christian III, som Fredagen næst efter Søndagen Cantate dertil skjenkede St. Catharine Kirkes Steenhuus og Indkomsten af den derværende Præste Calente (Pontopp. A. E. D. 3, 305.). D. 10. Decbr. 1558 blev Jelstrup Kongetiende perpetueret til Skolemesterens Løn (Bispearchivet). Frederik II skjenkede ved Brev, dat. Viborg 5. Dec. 1566, St. Catharines Vikarie Gods til Skolemesteren og Capellanen i Hjørring, „hvilke begge Bestillinger af een Person efterdags skal forrettes“ (Pontopp. 3, 40, Bispearch.), hvilket sandsynligviis dog ogsaa havde fundet Sted tidligere.

I Aalborg Bispearchiv findes „Hjørrings latinske Skolebog 1709—40“, paa hvis første Side der findes en Liste paa 12 Rectorer, hvilke i nedenstaaende Liste ere Nr. 11. 15. 13. 16.—24.

Jeg har kun optegnet 20 Dimittender fra denne Skole til Universitet. Deraf 2 fra 1611, de øvrige fra 1711—33.

Dr. J. Forchhammer, om hvis gode Understøttelse og Bistand til Lærerstanden ved Aalborg Kathedralskole jeg tidligere har udtalt mig, har havt den Godhed af Interesse for Sagen at gjennemgaae Bispearchivet i Aalborg og har derfor meddeelt mig en Mængde autentiske Bidrag, der have givet disse ufuldstændige Blade en noget fastere Ramme.

I. Rectorer.

1. Niels Mortensen, Skolens ældste Rector 1550—1.

Hans og de følgende 6 Rectorers Navne har Dr. J. Forchhammer meddeelt mig efter et i Bispearchivet værende gl.

Skoleregnskab fra 1552 og en Pakke Skoleregnskaber fra 1556—61, hvis Yderside man tidligere har ladet sig nøje med at bese, hvorfor man har opstillet den der nævnedes Jacob Olufsen som første res. Cap. (og Rector) i Hjørring, (sml. Vahl S. 29, Wiberg 1, 647), medens han i Virkeligheden var Borgemeester i Hjørring.

2. Jochum Christensen. 1552.

3. Niels . . . Skolemester Palmesøndag 1555.

4. Erik Vuszborrig (eller Vossborrig), Onsdagen før Nativitatis Marie 1555.

5. Hr. Erik 1557—8.

6. Hr. Peder Knudsen. 1559.

7. Hr. Peder Poulsen. 1561.

Det foran 5—7 satte Hr. betegner dem som ordinerede Præster.

8. Daniel Olufsen Chrysostomus nævnes i Fr. II's Brev som Capellan (og Rector). Han var født i Kbhvn., hvor hans Fader, Dr. theol. Ole Chrysostomus (Gyldenmund), da var Sgp. ved vor Frue K. og Prof. i Hebraisk ved Universitetet (1537—42), senere (1547) Biskop i Børglum, † Nov. 1553 (bl. Drr. theol. Nr. 3). Sønnen var i dette Embede til 1566 eller 67, da han blev Sgp. s. St. og † i dette Embede c. 1606.

Sml. Worm 1, 220. Wiberg 1, 645. 4, hvor dog Tidsangivelsen er urigtig.

9. Kjeld Andersen var Capellan og Skolemester 1567, da han Fredagen efter St. Severini udstedede som saadan Revers for en Obligation.

Sml. Wiberg 1, 647. 2.

Der er derefter et Hul i Rectorrækken, da der ingen kjendes før

10. Peder Jensen Schiffve, der 1590—91 var Hører i 4 Lectie i Aalborg Skole, men derpaa blev Cap. og Rector her, i hvilken Stilling han Nytaarsdag 1598 afgav en Attest.

Sml. Wiberg 1, 647. 3. Hundrup, Lærerst. ved Aalb. Sk bl. Hørere Nr. 4.

11. Thomas Jensen.

12. Oluf Danielsen Chryostomus, S. af 8de Rector; var Rector og Capellan her indtil han 1629 blev Sgp. i Rubjerg og Maarup i Hjørr. Amt, † c. 1637..

G. m. Deres Datter Maren Olufsd. g. m. 3die Eftermand i Ruberg Mads Christensen Sæby.

Sml. Wiberg 1, 647. 6; 2, 655. 6.

13. Albert Kjeldsen, c. 1629.

14. Nathanael Pedersen Hjørring, Capellan og Skolemester c. 1633, til han 1637 blev Sgp. i Tversted, Uggerby og Bindslev i Horne Herred, Aalborg St., hvor han † som Jubellærer 1687.

G. m. Ellen Pallesd., Formandens Enke i Tversted.

Sml. Wiberg 1, 647. 8.

15. Peter Andersen, depon. maaskee 1633 fra Aalborg Skole.

16. Ole Jensen Aarhus var allerede 29 Sept. 1653 Rector og Capellan her, hvor han forblev i lang Tid, og tilsidst i sin Svaghed fik Frantz Andersen Storup adjungeret til Medarbejder (maaskee dog blot i Capellaniet). Denne Fr. And. Storup var født i Fredericia, hvor hans Fader Anders Larsen var Raadmand. Han havde til 1672 været p. Cap. i Børglum, og blev allerede 1674 Sgp. p. Hirtsholmene, hvor han † 1710. Sml. Birkerods Dagbog S. 445 og 454. Viberg 1, 641. 5. Den 24. Mai 1673 sendte Biskop Dr. Mathias Foss en skarp Paamindelse til Præsterne i Hjørring angaaende deres uchristelige Levnet, Drik, Fylder og anden Uform, hvorimod dog en Deel Hjørringboere protesterede. I 1674 søgte Ole Jensen atter en Medarbejder formedelst Alderdom og Svagelighed, men maa s. A. være død eller afgaaet.

Sml. Wiberg 1, 647. 9.

17. Knud Christensen Schyth eller Schøtz (Can. Scotus), f. c. 1650 paa Stubbergd, hvor hans Fader af Christen S. var Forvalter, hans Moder var Johanne Rasmusd. Han blev

sat i Viborg Skole, hvorfra han deponerede 1669 (imm. 20 Juli); 1673 cand. theol. n. c. 13 Aug. 1674 kgl. Confirm. som Rector og Capellan i Hjørring (ord. 7 April 1675). Han blev i disse Embeder, indtil han 14 Jan. 1688 kaldedes til Sgp. i Horne og Asdal i Hjørring Amt, hvor han † 1 Febr. 1713.

G. 25 Sept. 1689 i Borup m. Anna Lauritsd. *Bagge*, Enke efter P. Bagge.

Sml. Epitaph. i Horne. Wiberg 1, 673. 7.

18. Johan Lauritssen Venø (Venusinus), f. 1658 p. Venø, hvor hans Fader Lauritz Nielsen var Sgp., hans Moder var Kirstine Jensd. Han deponerede 1678, (ikke 1680) fra Kbhs. Skole (imm. 19 Juli); 1682 cand. theol. (illum.); 14 Jan. 1688 Rector og Capellan (ord. 28 Marts). Men † allerede i Marts 1689 (Skifte af 20 April s. A.)

G. m. Abelone Christensd. † efter Manden.

Sml. Wiberg 1, 647. 11.

19. Jørgen Jørgensen Finckenhoff, f. 1663 i Kbh. var en S. af Jørgen F. og Elisabeth Boffke. Deponerede 1686 fra Frue Skole, 1688 c. th. (illum.); 4 Jan. 1690 kaldet og 8 Jan. s. A. ord. som Capellan her, dog først 4 Octb. s. A. kgl. cfr. som Rector. Den 22 Juli (o: 1 Aug.) 1693 afbrændte Skolehuset tilligemed den hele By paa nogle faa Huse nær. 15 Aug. 1693 Sgp. i Hjørring; 20 Mai 1696 Magister i Kbh. † 1721 i Hjørring.

G. m.

Af deres Børn kan nævnes:

- 1) Morten Jørgensen F., f. 1691, depon. 1711 fra Hjørring Sk.
- 2) Henrik Jørgensen F., f. 10 Juli 1692, hvis Deposits ikke er fundet, 16 Juli 1714 cand. theol. (laud.), 12 Marts 1721 res. Cap. i Mariager og Sgp. i Vindblæs. † 23 April 1727. **Sml.** Wiberg 2, 379. 12.

3) Elisabeth F.

G. 1) 3 Juli 1709 m. Diderik Buch, see nedenfor Nr. 22.

2) 1 April 1717 Steen Røg, see nedenfor Nr. 23.

4) Laurits F., f. 3 April 1696.

5) Anna Kirstine F., f. 13 Octb. 1697.

Sml. Wiberg 1, 645. 9. Lengnick, Pers. Bidrag 4, 2, 13 Bircherod, Dagbog S. 273. 285.

20. Laurids Mouritsen (Moridzen, ikke Mortensen) (Vistoft eller Vilstoft), kan muligens være den Laurent. Mouritii, der 24 April 1662 fra Thisted Skole afsendtes til Universitetet), var 1683 Hører ved Latinskolen i *Thisted*, da han 8 Mai (o: 18 Mai) 1694 af Biskop Jens Bircherod beskikkedes til Rector i Hjørring og for ham afagde Rectoreden. 21 April s. A. var han kaldet til Capellan s. St. (ord. 18 Juli). Hans Virksomhed var dog kun kort her, da han † 29 April 1696. 1753 fandtes i Thisted Kirke en firkantet Trætavle paa en Stolpe under Orgelværket med denne Indskrift: Herunder hviler hæderlige og vellærde Mand Laur. Mouritzen Wibe (sic). Collega sch. i Thisted udi 14 Aar, siden Capellan og Rector i Hjørring i to Aar. † i Thisted 1696 i hans Alders 55de Aar. Gud give ham osv.)

Sml. Aalborg Bispearchiv. Bircherods Dagbog S. 288. 290. 293—4. Wiberg 1, 647. 13. (Underretning om Hundborg Herreds Præster 26 Novb. 1753 i Ny kgl. Samling, fol. Nr. 728).

21. Corfits Ernst Mavors, f. 21 Juni 1664 i Kylhede, som ligger under Bøvling Slot (d. e. Bøvling ved Lemvig, Ryssensteen), var en Søn af Johan (eller Hakon) Ernst Mavors, siden kgl. Hofkok (Kjøkkenmester og Kjøkkenleverandeur). Han kom i Herlufsholms Skole og derfra 1683 til Universitetet i Kbh.; 1689 Candidat i Theologien. Den 19de Okt. 1694 modtog Biskop Jens Bircherod kgl. Opreisningsbrev for ham for begangen Lejermaalsforseelse og viede s. D. denne „hæderlige Mand“ til Præst, maaskee pers. Cap. i Hjørring; 2 Mai 1696 blev han Rector og 2 Juni kgl. cfr. res. Capellan her. I dette Embede † han 9 Aug. 1707. Han besørgede i de sidste Aar af sit Liv tillige Degneembedet.

G. (1694) m. Anna Thomasdatter. Af 3 S. og 1 D. levede 2 Sønner ved hans Død:

- 1) Johan Ernst Mavors, f. 8 Juli 1690 i Hjørring, dep. 1711 fra Aalborg Sk.; 17 Feb. 1716 c. th. h. ill.; 24 Mai 1726 blev han res. Cap. ved St. Mortens K. i Randers. † 1734. Wiberg 2, 582. 16.
- 2) Thomas M. f. 1698.

Sml. Bircherods Dgbg. 298. Wiberg 1, 647. 14.

22. Diderik Matzen (Buch), f. 24 Marts 1676 i Aalborg, var en Søn af Mads *Buch*, Skrædder i Aalborg, og gennemgik Aalborg Skole fra neden af, til han 1698 derfra blev afsendt til Universitetet; tog 1701 Bacalaurie-Graden i Kbh., 9 Juni s. A. theologisk Attestats med Charakteren laud.; og aflagde 25 Aug. s. A. homiletisk Prøve med samme Udfald. Han opholdt sig 25 Aug. 1707, da han (under Navnet Dietericus Mathiæ) lod sig indskrive bl. de theologiske Candidater, i Kbhv. Blev s. A. res. Capellan og Skolemester i Hjørring (ord. 7 Okt.; kgl. bekræftet som Rector 7 Nov.); 1711 og 1715 afsendte han 6 Dimittender lige til Universitetet, hvad der ikke var skeet siden 1611. † d. 12 April 1716.

G. 3 Juli 1709 m. Lisbeth Magdalene Jørgensd. *Finckenhoff*, D. af Nr. 19. Af 4 S. og 2 D. i dette Ægteskab overlevede 2 S. og 2 D. Faderen. Hun g. 2) m. Eftermanden.

Børnene vare:

- 1) Else Margrethe Finckenhoff, f. 1710.
- 2) Christian Jørgensen Finckenhoff, f. 1712, depon. 1730 fra Hjørring Sk.
- 3) Henrik Finckenhoff, f. 9 Sept. 1715, dep. 1730 fra Aalborg (ikke i Universitetsmatriklen), 1 Aug. 1744 c. th. n. c., 18 April 1755 Sgp. i Sengeløse. † 9 Aug. 1756. G. 10 Sept. 1748 m. Dorothea Pechule (Lengnick „Pechule“). Wiberg 3, 82. 9.

4) Maren Finckenhoff, f. 1715.

Sml. Tauber 1, 89—90. Wiberg 1, 647. 15.

23. Steen Sørensen Røg, f. 1 Juli 1690 i Lexvigen, Trondhj. St., hvor hans Fader, Søren Christopher-
sen Røg, der dep. 1668 fra Trondhj. Sk., 15 Marts 1672
cand. theol., var Sgpr., † 1697, Moderen, Anna Meldal,
g. 2) m. Eftermanden, Peder Simonsen Hoff (dep. 1683
fra Tr. Sk.). Han dep. 1706 fra Trondhj. Sk., 1707 cand.
ph., 17 Sept. 1714 cand. theol. laud.; blev Cathet
ved de Fattiges Huus i Aalborg; 7 Aug. 1716 res. Cap.
og Skolemester i Hjørring (ord. 11 Sept.). † allerede
i Mai 1720.

G. 1 April 1717 m. Formandens Enke, Lisbeth Jørgensd
Buck, f. Finckenhoff (1 S. 2 D.).

Sml. Erlandsen Tr. St. 289—90. Wiberg 1, 647. 16.

24. Christian Aahl, f. 1687 i Ø. Hallingdal i
Aggershus St., S. af Niels Aahl. Dep. 1708 fra Christiania
Skole, 5 Juli 1717 cand. theol. n. c. Var Præceptor hos
Biskop Deichmann, derpaa Feldtpræst ved det trondhjemske
nationale Dragon-Regiment, til han 21 Oct. 1720 blev
Rector (aflagde Eden 7 Aug. 1721) og res. Cap. her
1740 blev Skolen nedlagt. 6 Juni 1748 resignerede han
som Præst. † 1 Juli 1751 i Hjørring.

G. 16 Mai 1725 m. Anna Sophie *Kjærulff*, D. af Henrik
Kj. til Linderupgaard og Ida Bugge.

Sml. Wiberg 1, 648. 17.

Hørere.

1. Peder Hansen var Hører, da han 16 Juli 1659 maatte udstede en Revers om at bedre sin Forsømmelighed og raade Bod paa sin immoderate Strengthed. 1668 sluttedes en Contract imellem Oluf Jensen og Høreren Peder Hansen om Arbejdets og Lønnens Deling.

2. M(ads) Christensen (maaskee ham, der dep. 1654 fra Aalborg Sk.) var Hører her i Slutningen af Ole Jensens (Aarhus) Tid og under Knud Christensen Schyth.

3. Niels Jørgensen M u s, født 1662 i Hjørring, dep. 1681 fra Aalborg Skole, blev 1687 Hører her, da vi have en Contract af 20 Sept. d. A. mellem ham og Rector. Han nævnes ogsaa i et Brev af 30 Mai 1688 fra Rector, Sognepræst og Byfoged i Hjørring til Biskop Bornemann og blev vistnok i den Stilling, indtil han 1690 blev Hører i Aalborg. See bl. Hørere i Aalborg Nr. 44 og bl. Rectorer i Sæby Nr. 14.

4. Jochum M a t z e n (B u c k) rimeligviis Broder til 22de Rector, dep. 1696 fra Aalborg Skole, nævnes som Hører 1716 i Skiftet efter nysnævnte Rector Diderik Matzen (*Buck*).

II. Den lærde Skole i Nykjøbing paa Mors

menes at være opbygget paa Kirkegaarden af en Borger paa Chr. II.'s Tid. Christian III. beneficerede den med en stor Deel Jordegods (henved 100 Td. Hartkorn), som dog allerede paa Rector Jens Bircherod Meldals Tid „var Skolen aldeles fragaet“, samt 10. Dec. 1558 med Oustrup og Tebring Kongetiende til 2de Høreres Underhold. Hofmans Fundat. IV, 91—2. Frederik III. gav ved kgl. Res. Kbhvs. Slot 30. Nov. 1648 Rector og Hørerne 50 Td. Korn af Thy og Morsø Kirker. Sml. Hofmans Fundat. IV, 92, Pontoppidans Annal. 3, 363.

Skolen havde oprindelig en Rector og (indtil 1558) 1 Hører; derefter 2 Hørere, men den ene af disse blev i det 17de Aarhundrede atter afskaffet af Mangel paa Underhold, da Rector og Hører tilsammen kun havde 70 Td. Korn at leve af. Disciplene havde ingen andre Stipendier end 43 Slettedalere af Degnene paa Morsø. I ældre Tid havde Høreren og en Deel af Disciplene fri Kost paa Dueholms Kloster. (Aalborg Bisparkiv).

Nykjøbing By afbrændte Christi Himmelfartsdag 1560 paa 14 Huse nær. Til Universitetet afsendtes 1615—60 11 Disciple, og 1722—38 ligeledes 11, deriblandt, Aar 1728, den berømte Jacob Langebek.

Sml. Hofmans Fundat. IV, 95—97.

I. Rectorer.

1. Peder Pedersen, Rector her 1550—53. Blev Sgp. i Todsø d. e. Tødse og Erslev i Aalborg Stift og Provst i Nørre Herred paa Mors.

Af et Manuskript i Aalborg Stiftsarchiv sees, at han 1591 „bekiender, at ther mand schreff 1550 var ieg Scolemester udi Nykiøping Scole i Mors oc bleff udi samme kald til mand schreff 1553 oc saalenge ieg ware Scolemester tha gag de ther altid sex fattig personer aff samme Scole kost udaff Dueholmis Closter lige ep-ter det breffuis indhold, som salig Hr. Niels Lange therpa udgiffuet haffuer, thisligeste fick ocsaa min Hører alle the aar, ieg var Scolemester, huert aar the X marck oc the tho Tdr. Byg, som sal. Hr. Niels Langes breff ocsaa om formelder.“

2. Mads Nielsen er Rector her i Aaret 1562, da man fra dette Aar har hans Underskrift som Rector paa et Document i Bispearchivet. Han blev derefter (Wiberg har urigtig Aarstallet 1555) res. Cap. og endelig, c. 1575, Sgp. her i Nykjøbing, Lødderup og Elsø.

Sml. Wiberg 2, 483, 3.

3. Esbern Juul er Scholemester her 1571—88, da han blev Medtjener udi Guds Ord i Nykjøbing (til c. 1593). Fra 15 Marts 1580 have vi følgende Indberetning af Provsten i N. Herred, Hr. Peder Pedersen (uagtet Nykjøbing ellers hører til S. Herred) og Sgp. i Nykjøbing, Erik Larsen († 1613) til Biskoppen, Mester Jørgen Mortensen Borringsholm (Biskop fra 1568—87):

Gode Dne Episcopus, som I oss beffaler at skriffue eders fromhed . . . till om scholens vilkor og Esberni helbrett, saa giffue vi eder ydmygeligen tilkiende, at Orgemesteren (saaledes kaldes den ene Hører) haffuer inthet gaaet i scholen, siden i var hoss oss, men ther Esbernis bleff inthet forbedret aff then salue, som morthen barsker hagde lact ham i then tiidt, i war hoss oss, thaa bestillede

hånd Hr. Michel (Capellanen) at lesse for ham i scholen oc wi ginge oc ther indiblandt medt then stund Esbernus gaff seg till tiidstedt till Hans barsker oc bleff ther atter lagde i salue aff ham, thet skedte i Jul att hand drog ther bort, men nogett epter Jul kom hand hiem iighen well tillpasz, Gud ske loff oc ere. Siden haffuer hand oc hørerne tagett merckelig well ware paa scholen, oc Esbernus ere meget glad at hand ere komet till sin helbrett oc loffuer gud almectig, att hand skal wocte sin kald i gudzfryct gud till ere oc wngdomen ther i scolenn til gaffn. Thi widde wi inthet andett att skriffue Ether om, end wi forhober att alting skall gaa well till oc her skal inthet forsømmes. Wi will ocsaa gierne paa thet allerflytist haffue ther indseendte till, om Gud will spare oss liff oc helbrett.“

4. Om Mag. Niels Paaske har været Rector her, er vistnok usikkert. (Vel blot Rector i Thisted.)

5. Peder Severinsen Storm var en Tid Rector her, forinden han 1605 blev Sgp. i Tødse.

Hans Navn staaer under en Indtægts Opgjørelse i Bispearchivet (hvor Hr. Laurits Graa Sgpr. i Bedsted nævnes).

6. Niels Nielsen Aalborg blev Rector her 1609*) og virkede med en sjelden Udholdenhed i 25 Aar, Den 29de Juli 1630 udstededes et kgl. Brev, hvorefter „nærværende Niels Nielsen, Scholmester i vor Kjøbstad Nykjøbing, som samme kald och bestilling paa en tho och thiuffue Aars Tid flittelig och vel skall haffue forstaaet, maa herefter kaldis oeh atmitteris til huilcket præste kald hand herudi Riget loughligen efter ordinantzen kan bliffue vocerit.“ Han blev imidlertid ikke Præst, men gik 1634 af som Skolemester, idet der ved kgl. Bevilling forundtes ham „for sin lange mødsommelige Skoletieneste att maa haffue aff kirkerne udi

*) E. Tauber har udentvilt i den Henseende ligesom Thura forvevlet Niels Michelsen Aalborg med ham (Progr. f. 1840. S. 1.)

Thye och Mors, de som formuffuende ere, en ringe hielp aff huer kirke sin lifftiid.“ „In summa summarum“ var det 44 Tdr. 2 Tyboskpr. Byg; ingen Kirke gav over 2 Tdr. Fra 1615—33 dimitterede han 9 Disciple til Universitetet.

Om Skolens Tilstand i de følgende 12 Aar (1634—46) udtaler en følgende Rector (Nr. 15) Jens Pedersen sig saaledes: Bemeldte Anno 1634, da S. Niels Nielsen efter 25 aars tjeneste blef dimitteret oc med en prebende den anden sin lifstid naadigst forleenet, da stod det temmelig vel til, baade her oc andensteds, men med denne skole skeede der strax adskillige forandringer. Thi imellem hannem oc mig var her 8 skolmestere paa en 12 aarstid. Blandt dem (hvilcke jeg alle ved navn ordentlig kan opregne) blef den ene oc fyrste forstyrret oc kom bort, de to nest efter døde, den fjerde resignerede sponte, den femte blef Prest, som var den hæderlige Mand Hr. Niels i Kollerup, endnu lefvendes; de tre sidste tomlede de salænge om med, at de bleve removerede, som er med S. M. Christens (Hansen Ribe † 1642), fordm Superintendent her over stiftet oc S. M. Jørgens (Nielsen Nestved, Provst over S. Herred, der dep. 1617 fra Nestved Skole, † 1658) breve at bevise. Sa den gode frequentz oc profect, som de vil berobe sig paa, icke har verit i nogle aar før min tid, thi mine Uvenner har selv d. 3. Apr. 1657 ført et Vinde, at skolen paa 3 aar førend jeg kom hid var ickon i temmelig Velstand. Hvorledis var den da kommen i sa god Velstand effter fiendens tid, heldst efterdi skolemesteren, min Formand, blev removerit, uden de ville sige, at fienden den hafde forbedrit, quod absurdum?“

Af disse 8 Rectorer (Nr. 7—14) kan kun nævnes:

7. Jørgen Poulsen, S. af Poul Jørgensen Øssenius (Sgp. i Ørse), havde tidligere læst med Otto Skeels Børn oc havde vel ved hans Protection faaet Embedet, hvortil han ganske synes at have manglet Gaver.

17 af hans Disciple indgave et latinsk Klageskrift over ham til Biskoppen. Et andet lat. Klageskrift indgaves af Provsten, 2 Præster, den afgaaede Skolemester Niels Nielsen, de to Hørere Hans Iversen og Anders Pedersen Stern (se nedenfor). Beskyldningerne gaae deels ud paa Uvidenhed, deels paa Mangel paa Evne til at lære og styre. Vi finde vel en paa Latin affattet Undskyldning med Løfte om Bedring, alvorlig Flid m. m. underskrevet Gregor. Paulinus Ericius 14. Kal. Nov. (19. Oct.) 1634, men endelig frasagde han sig d. 27. Oct. 1634 godvilligen Skoletjenesten, for „ydermere at forfremme sig paa Akademiet“.

Til at blive hans Efterfølger anbefalede Øens Præster „en smuk Person ved Naffn

8. Gregers Jørgensen Morsing, huilchen haffuer værrett Hører i 4 Lexe udi Kiøbenhaffns Skole med Fruct, huilchen baade byens Indbyggere och Præsterne herudi Landet, der børn haffuer att holde til skole, vilde gjerne (om dett kunde schee med voris kære Biscops bevilgen og samtycke) till samme kald begive“, som det hedder i Brev til Biskoppen af 15 Aug. Han dep. 1630 fra Slagelse Skole.

9. Christen Sørensen Bhie, vistnok en Søn af Søren Christensen Bhie, (som Wiberg urigtigen [2. 32. 4] kalder en Søn af Mag. Christen Hansen Riber, Biskop i Aalborg) Sgp. i Ingstrup, V. Hjermslev og Alstrup i Hjørr. Amt. Var 15 Juni 1636 Skolemester her.

10. resignerede sponte.

11. Niels Andersen Asløv, (Aslovius v. Auvensis) f. 19 Apr. 1610 i Opslo, hvor hans Fader Anders Asløv var Snedker, hans Moder var Anna Olafsdatter. 1633 deponerede han ved Universitetet fra Viborg Skole, ved hvilken han 1638—39 blev Hører, 1640—1 var han Rector her i Nykjøbing. 6. Juni 1641 blev han kaldet til Sgp. i Kollerup og Skræm i V. Hanherred i Thisted Amt, hvor han 1667 tillige blev Provst og † 13 Nov. 1679.

- G. m. 1) Enken efter hans Formand Oluf Pedersen Aarhus (dep. 1612 f. Aarh.). † 1641. Hun, der havde 4 S. og 1 D. i første Ægteskab, fik i dette Ægteskab 2 Sønner og † 1649.
- 2) 1651 m. Ingeborg Sørensen (ell. Pedersen-)datter, der fødte ham 2 D. og † 1653.
- 3) 5te Marts 1655 m. Gjertrud Thomasd. *Galschiøt*, f. 16 . † 1665 (1 S.). Hun var maaskee en Datter eller en Sønne-datter af Thom. G., Rector i Aalborg.
- 4) 8. Jan. 1668 m. Anna *Vadum* (4 S., 4 D.), † 1691. D. af Anders V., der dep. 1626 f. Ribe. Sgp. i Klim, Torup og Vuust i Thisted Amt. Hun blev 16. Febr. 1681 g. m. Successor Jens Jensen Bloch (dep. 1665 f. Aalborg).

Sml. Wiberg 2, 240 5.

12—14. Blev alle removede, men deres Navne ere tabte.

15. Mag. Jens Pedersen (Svenstrup) f. 16 Sept. 1619 i Svenstrup i Ø. Hanherred af fattige Forældre. Han kom i Roeskilde Skole, hvorfra han, efter Viberg, 1642 afsendtes til Universitetet (men jeg har ikke kunnet finde ham i Universitetets Matr.). 1645 tog han theologisk Attestats, 1646 blev han Skolemester her, hvor han forblev til 1672, da ogsaa han blev removed. Tog imidlertid 1651 Magistergraden i Kbh. (Nr. 547.) Han var upaatvivlelig et godt Hoved, som hans mange i Bispesearchivet opbevarede Indlæg røbe, men yderst trættekjær. Han vidner om sig selv, at han (allerede 1659) „utallige mange Gange blef stefnet herhjemme, nu for geistlig, nu for verdslig ret, tvende Gange var jeg for Provstemode, 17 Gange til Viborg Landsting oc omsider for den høieste Ret.“ Hans Haand var imod Alle og Alles mod ham. En Strid med Sivert Brockenhuus varede i 7 Aar. Jacob Jacobsen Holm, Sgp. i Nykjøbing (fra 1613—61, † 1663) klagede over, at Jens Pedersen den 7. Juni 1657 havde udskjældt ham i Kir-

ken; endnu heftigere Scener forefaldt imellem Jens Pedersen og den følgende Sgp. Iver Jacobsen Wolff (1661 --77), med hvem det synes at være kommet til Haandgribeligheder. Med sine Hørere laae han — navnlig i de sidste Aar — i aabenbar Fejde; han forgreb sig paa dem og gav Anledning til de forargeligste Scener. Discipelantallet i Skolen tog af, og dog blev han i 27 Aar i dette Embede, indtil han maatte forlade Skolen. „I Gaar, d. 15 Mai“ (1673), skriver Provst Mads Schytte til Biskop Mathias Foss (Biskop 1672—83, der er bekjendt for sin Iver blandt Andet ogsaa af Striden med Rektor Mogens Viingaard i Aalborg), opfyldte M. Jens Pedersen, forrige Rector Scholæ Neocopianæ, det hans Velærværdighed gjorde Løfte paa seneste Landemode och i samtlige Herreds Præsternes Nærværelse tog afsked fra Skolen“. Om Jens Pedersen kunde der skrives en heel Afhandling, og hans mange Indlæg kaste trods deres Eensidighed et skarpt Lys over hele Tidens for Skolevæsenet ulykkelige Forhold; men Billedet er i ingen Henseende lysteligt. 25 Febr. 1677 opnaaede Jens Pedersen at blive kaldet til Sognepræst paa Jegindø i Refs Herred i Thisted Amt (ord. 13 Juni), hvor han † 3 Marts 1691. „Lærd Antiquar.“

G. 1) m. Marie Hansd. (gift i 21 Aar). Hendes Fader var Raadmand i Nykjøb. p. M.

2) m. Anne Krag, f. c. 1633, † b. 18 Marts 1706, D. af Jens Krag, Sgp. i Vraa, Emb og Serridslev.

Sml. O. Worm epp. . . . Hofman Fundats, IV, 92. Jydske Tegn. 5 April 1662. Wiberg 2, 11. 8.

16. Lorents Pedersen Mariager var Skolemester her 1672, da han underskrev Eden, indtil 1676.

Sml. Edsbogen i Aalborg Bispearchiv.

17. Christen Jensen Prætorius, der dep. 1660 fra Aalborg, angives at have været Rector her i 1695(?), da han til Universitetet dimitterede Jens Nielsen Iversen*), der 1706 blev res. Cap. i Hellevad og Hellum i Hjørring Amt.

Sml. Taub. 1840, 107.

*) Jeg har dog ikke fundet ham i Matriklen.

18. Niels Lauritzen Holm (1680—84), f. 21 Aug. 1657 i Kbhvn., hvor hans Fader Lauritz Justesen var Renteskriver; hans Moder var Dorothea Nielsd. Han dep. 1674 fra Metropolitanskolen (imm. 20 Juli); 30 Octbr. 1676 Cand. theol. haud ill. 25 Octbr. 1680 kaldet til Rector her, hvor han forblev, indtil han 27 Octb. 1683 blev Vicepastor her i Byen hos Mogens Gundersen (der 1647 dep. i Kbh. fra Helsingborg Skole), ord. 23 Jan. 1684. Han fik da vel kun en Deel af Præsteindtægterne og sluttede derfor 13 Novbr. 1683 Accord med sin Efterfølger Søren Christensen, hvorefter denne, saalænge den gamle Præst levede († 1696), skulde af Nykjøbing Skoles Indkomster aarlig erlægge 24 Tdr. Byg, 4 Tdr. Rug og 4 Tdr. Havre til sin Formand. † 19 Febr. 1697. 1683 var der 4 Disciple i øverste og 14 i 2den Lectie, „alle mesten fattige Børn“.

G. 27 Febr. 1684 m. Anne Mogensdatter Helsingborg, † 28 Octbr. 1696, 3 S. 2 D. D. af nysnævnte Mogens Gundersen.

Sml. Wiberg 2, 483. 9.

19. Søren Christensen Muurmester blev Rector her 1684 (underskrev Eden 27 Nov. 1684) imod at indgaae nysomtalt Accord med sin Formand og maatte, da han ikke overlevede Mogens Gundersen, vedblive at betale disse Afdrag til sin Død 11 Mai 1690, hvad der maatte være saa meget mere trykkende, som han havde Kone og 4 Børn.

G. m. Inger Andersdatter. (1 S. 3 D.)

20. Gunde Mogensen, overtog formodentlig sin Formands Forpligtelse til sin Svoger; han synes nemlig at være en Søn af Mogens Gundersen. Der synes iøvrigt at have været noget misligt ved ham, og han blev vistnok removeret 1693.

21. Falch Christensen Sylve, f. 1663 i Slangerup, hvor hans Fader Christen Sylve var Raadmand; dep. 1683 fra Viborg Skole, 1685 Cand. theol. mediocriter,

1693 Skolemester her; 29 Juli (d. e. 8 Aug.) 1699 examinerede Biskop Jens Bircherod om Formiddagen i Skolen og skrev derom: „res hic votis parum respondentes inveni. Ludi rectori Falk Christensen gav jeg min alvorlige Mening tilkjende, at han paa en og anden Fejl i Skolens Administration fik at raade Bod, saafremt han ikke en skarpere Tilretteviisning vilde forvente“. 1 Juni 1704 fik han Expectance paa Frøsløv og Møllerup p. Mors, men allerede 31 Juli s. A. kaldedes han til Sgp. i Flade og Draaby p. Mors (ord. 28 Nov.). † 6 Mai 1707.

Sml. Bircherods Dagbog 365. Wiberg 1, 369. 10. Ved denne Rector ende Oplysningerne fra Bispearchivet i Aalborg.

Johannes *Steenstrup* fik 1704 af Bircherod Tilsagn om Rectoratet ved F. Sylves Befordring, men han † pludselig i Juli 1704 af en hidsig Feber i Todsø Præstegaard.

22. Niels Simonsen, f. 18 Juli 1674 i Thisted, hvor hans Fader Simon Nielsen var Klokker; dep. 1693 fra Viborg Skole (imm. 24 Juli), 8 Dec. 1696 Cand. theol. (illum.), indskreven 22 Nov. 1708 (n. c.), 14 Juli 1697 hom. Pr. h. ill. 31 Juli 1704 kom han „*efter Befaling* om Aftenen i Lerup Præstegaard til Biskop Jens Bircherod, der lod ham vide, at den vacerende Ludi-Rectoris-Plads i Nykjøbing skulde være ham forsikkert, saafremt han den forlangede; hvilket Tilbud han med Glæde og Taksigelse modtog“. Derpaa gav Biskoppen Nicolao Simonis Tistadio efter foregaaende Examen og Overhørelse Vocations- og Bestallingsbrev paa Scholæ Nicopiensis Rectorat. Han aflagde Eden som Rector 29 Aug. 1704. D. 13 Juli 1706 besøgte Bircherod Nykjøbing Skole og fandt sig veltilfreds baade med Rectors og Hørers Duelighed og Flid med Disciplenes Fremgang, ligesom disses Antal ogsaa var i Tiltagende. 7 Oct. 1719 Sgp. i Galtrup og Ø. Jølby i Nørre H. paa Mors, (ord. 13. Dec.) † 5 Sept. 1720.

G. m. Sophie Olesd. *Meyer*, f. 16 . † 16 Decbr. 1720.

Sml. Bircherods Dagbog S. 451—2. 456. 497. Fr. Barfod D. G. 2, 101, Nr. 156. Wiberg 1, 419. 9.

23. **Mathias Bagger** (1719—22), f. 1686 i Odense, var en Søn af Rasmus Bagger. Deponerede 1705 fra Odense Skole, tog Baccalaurei Graden og kom 1711 paa Ehlers's Colegium; 7 Dec. 1713 cand. theol. laud., blev derefter Hører ved Aalborg Skole (Nr. 72), hvor han 1718 og 1719 var 5te Lectiehører. 8 Dec. 1719 aflagde han Eed som Rector her i Nykjøbing; 21 Marts 1720 kgl. confirmeret. † allerede 13 Januar 1723. G. 31 Marts 1720 m. Margrethe *Schytte*.

24. **Jens Bircherød Meldal**, (1723—24) f. 4 Juli 1700 i Nykjøbing p. Mors, var ældste Søn af Mag. Christen Melchiorson Meldal (dep. 1692 fra Trondhjem Sk.) Sgp. s. St. † 8 Jan. 1714, og Maria Sophie Risom † 15 Nov. 1720. (Sml. Wiberg 2, 484. 10). Deponerede 1722 f. Aalborg Skole, 17 Marts 1722 Cand. theol. h. ill. Blev 1723 Rector her, (aflagde Eden 30 Jan.), men forlod atter 1724 dette Embede; blev senere 4 Marts 1729 Sgp. i Adslev og Mesing i Hjelmslev Herred i Aarh. St. (ord. 29 Mai), men allerede 16 Juli 1730 Sgp. i Holstebro og Maabjerg. † 17 April 1749. Han skal have været velstuderet, nidkjær i sit Embede og indgetogen i sit Levnet.

G. 3 Nov. 1730 i Christiansborg Slotskirke m. Cathrine (eller Christine) Maria Elisabeth Eilert (eller Eilertsen), f. . . . † 2 April 1770 (uden Børn).

Sml. Tauber 2, 12. Wiberg 1, 65. 11. 1, 666. 12.

25. **Mag. Vilhelm Rogert**, (1724—25) f. 6 Mai 1697 i Nakskov, hvor hans Fader Poul Andersen Rogert (dep. 1672 fra Nestved Skole) var res. Cap. og Sgp. i Lille Løitofte. Hans Moder var Ida Johanne Rostorph. Han var altsaa en Broder til Poul R., der findes bl. Hørere i Nakskov Nr. 29. Efter sin Faders Død 1706 blev han sat i Huset hos sin Morbroder Hans Hansen Rostorph, Sgp. i Aggersborg (see bl. Hørere i Nak-

skov, Nr. 18.) Denne satte ham 1711 i Aalborg Skole, hvorfra hen 1716 afsendtes til Universitetet. Strax efter blev han Huuslærer hos Provst Peter *Goische* i Vestervig og bragte i henved 6 Aar dennes Søn, den senere berømte Dr. og Prof. Theologiæ Peter Rosenstand *Goische* (der findes bl. Hørere i Aalborg Nr. 83 og Conrectorer i Viborg) saavidt, at han blev Student 1722 efter et kort Ophold i Aalborg Skole. Rogert fulgte ham til Universitetet og tog den 24 Aug. 1722 theol. Attestats med Charakteren laud., blev s. A. Hører ved Aalborg Skole (Nr. 78). Herfra blev han 4 Oct. 1724 befordret til Rector i Nykjøbing p. M. (aflagde Eden 4 Oct. og blev indsat 13 Oct. s. A.). 19 Juni 1726 erhvervede han sig Magistergraden i Kbhvn. Wille Højberg siger (*Hesperus* IV, 108), at han var en af de dygtigste Skolelærere, han havde kjendt, der ikke alene havde Læsning og Erudition, men derhos og et moderat Sind og et genereux Gemyt, samt derhos flittig og vindskibelig, hvorfor han og var skikket til at dimittere saa brave Disciple, som dem, han 1728 sendte til Universitetet. Disse vare: den berømte Historiograph Etatsraad Jacob *Langebek*, Professor Chr. *Hee*, Assessor Ole Petersen Bruun og Hans Lauritsen Lasson. 8. S. eft. Trin. s. A. blev han Prædikant for det kgl. Herskab paa Clausholm; 13 Sept. s. A. blev han Sgp. i Hvidberg og Lyngs paa Thyholm i Thisted Amt (ord. 20 Oct.). Han † 28 Juni 1750 og blev begravet i Kirken med et Epitaph. (Sml. Adresse Cont, Efterr. 1770, Nr. 90. G. 1. 1729 i Nykjøbing p. M. m. Maren Hansd. *Jentoft*, f. 1709 i Nykj. p. M. † 2 Febr. 1743. En Søn Hans Poul R., f. 1739, dep. 1759 fra Slagelse Skole.

- 2) m. Anna Rebekka Kneyl, f. 17 April 1720 i Horsens. † 29 Mai 1770 i Kbhv., 3 S. 2 D., D. af Johan Philip Kneyl, Major af Cavalleriet, og Hedevig Sabine Prentzl. Sønnen Johan Philip R., f. 13 Dec. 1745,

dep. 1764 fra Roesk. Skole. Sml. Worm L. L. 3, 650.
(see bl. Drr. med. Nr. 125).

Sml. Tauber 1, 111—12. Wiberg 1, 710. 10. Adr. Cont.
Eft. a. St.

26. Johannes Mikkelsen Vogelius (Steenstrup), f. 10 Sept. 1706 i Øsløs, hvor Faderen Michael Vogelius (der dep. 1689 fra Vib. Sk.) var Sgp. Moderen Magdalene Steenstrup. Han dep. 1724 fra Aalborg Skole, 4 Mai 1728 cand. th. laud., 19 Nov. s. A. underskrev han Eden som Rector her, hvor han 1731 ved egne Opofterelser og hele Stiftets Understøttelse fik den faldefærdige Skole paany opbygget. Da han for sin Sundheds Skyld drog til Kbhv., kom han til at prædike for Kongen i Frederiksberg Slotskirke og kort efter, 11 Nov. 1735, blev han Sgp. i Sjørring og Torsted i Thy, 1765 tillige Provst; 6 Nov. 1767 Consistorialraad. † 5 April 1774.

G. 1) 12 Juni 1731 i Nykjøbing p. M. m. Anna Maria Erslev, f. Laur. Guldager, der først var gift med Laur. Andersen Als, Sgp. i Seierslev og derefter 2. m. Jacob Nielsen Erslev (dep. 1680 fra Viborg), Sgp. i Alsted og Bjergby. † 1730.

2) 25. Nov. 1740 m. Helene Cathrine Soltoft, f. 29 Juli 1716. † 26 Sept. 1800, D. af Provst Christen S. (cand. theol. 22 Juni 1697), Sgp. i Nørre-Snede og Dorothea Kirstine Bang.

Sml. Lengnick „K. P. Soltoft“, S. 1. „Vogelius Steenstrup“, S. 1—3, hvor Descendentsen findes. Tauber 1, 127. Erslews Suppl. 3, 248. Note b.

27. Mag. Anders Langgaard, f. 1708 p. Langgaard i Thy (paa Nortorps Gods), dep. 1732 privat (imm. 2. Aug.) og 21 Marts 1735 cand. theol. laud. 20 Juni s. A. Mag. i Kbhvn. S. A. Rector her til Skolens Nedlæggelse (aflagde Eden som Rector 12 Jan. 1735). 31 Aug. 1739 Sgp. i Klim, Torup og Vuust, Thisted Amt (ord. 13 Nov.), hvor han blev tilpligtet paa Grund af Sognets Vidtløftighed at holde en res. Capellan, men hen-

faldt tilligemed denne til pietistiske Grublerier. De vilde ikke skrifte efter Ritualet, og gjorde utallige Optøier i Menigheden, hvorfor de fik Irettesættelser og bleve forhadte. 19 April 1748 blev han entlediget, drog til Hernhut, blev siden Præst i Gnadenberg og reiste tilsidst til Amerika.

G. m. Anna Marie, D. af Henrik Nielsen Jespersen, Sgp.
i Tømmerby og Lild og Karen Jensd. *Fogh*.

Sml. Wiberg 2, 221—22.

II. Hørere.

1. Christen Jensen Schave var c. 1560 Hører her (hos Mads Nielsen). Paa et løst Blad i Bispearchivet, uden Datum, hvor Hospitalets Brand (1560?) omtales, nævnes han som Christen Hører i Skolen.

2. Laurits Petersen Juul, Hører 1561—67, blev derefter Sgp. i Galtrup og Øster-Jølby i Nørre Herred paa Mors, senere tillige Provst. † 1595.

G. m. . . . Af Børnene blev Niels Juul 1602 Sgp. i Hvidberg og Lyngs og Jens Juul i Tørring og Heldum.

Sml. Wiberg 1, 419. 2 (hvor Aarstallet 1555 maa være urigtigt).

3. Peder Pedersen, Hører 1576—88 (hos Esbern Juel) ogsaa Medtjener i Guds Ord i Nykjøbing. (Findes ikke hos Wiberg).

4. Jens Christensen Haverslev, f. i Haverslev, Hjørring Amt. Var Hører her, indtil han 1591 blev Sgp. i Liørslev og Ørding i Thisted Amt, hvor han † 6 Oct. 1637.

Sml. Wiberg 2, 319. 3.

5. Johaanes Organist var Hører her 1584.

6. Niels Jepsen og

7. Jens Nielsen have (c. 1590) opgivet Hørernes Løn, men Aarstallet paa Underskrifterne er overklippet.

8. Hans Iversen var Hører her 1634 og underskrev et Klageskrift mod Rector (Nr. 7) Jørgen Povelsen, i Forbindelse med:

9. Andreas Pedersen Sterm, f. c. 1610, dep. 1630 fra Nykjøbing p. F. (Andr. Petri Stermius, imm. 22 Mai), var altsaa Hører her 1634, da han medunderskrev omtalte Klageskrift og er 5 Marts 1636 Capellan i Nykjøbing p. M., men blev s. A. Sgp. i Dragstrup og Skallerup i N. Herred p. M., hvor han † 1665.

G. 1639 m. Anna Christensdatter, f. 1620 i Nykjøbing p. M., † 1702, (1 S. 2 D.), D. af Christen Nielsen Dybdal. Hun g. 2 G. m. Successor Christen Mou-

ritzen Meyer † 1692. Sønnen Peter Sterm af første Ægteskab blev 1677 Sgp. i Ry, og Mouritz Meyer af andet Ægteskab blev Sgp. i Vinding.

Sml. Wiberg 1, 276, 7. (Han savnes derimod bl. Capellaner i Nykjøb. p. M., enten fordi han blot er pers. Capellan eller fordi Listen, som det synes, er ufuldstændig.)

10. Niels Markussen var Hører her 6 August 1661 under Rector Jens Pedersen (Nr. 15) tilligemed

11. Laurits Matzen.

12. Johan Villomsen Koch, dep. 1652 fra Aalborg Skole (Joh. Vilhelmi Coccius), blev derefter Hører her (tilligemed Thomas Michelsen), og skriver 1669 i Anledning af dennes Resignering til Biskoppens Famulus, Hans Pedersen, maaskee den samme, der døde 1773 som Hører i Aalborg (Nr. 22), et Brev, hvori han opfordrede ham til at søge Pladsen, „ellers gjøres her reen Bord paa Disciplene. Maaskee dette er Aarsag til Collegas Resignation, fordi han iche viste sit liff i Fred i Skolen, endeell med schielden, endeell med slagsmaall“. Vilde han ikke selv, maatte han bede Biskoppen (Mouritz Kønig er Biskop her 1668—72), om der maatte komme „en standhaftig Karl“. Hans Pedersen vilde vel hellere blive i Aalborg, som Udfaldet viste. Joh. Koch † som Hører 1672. Hans eneste Arving er hans Søster Mette Villomsdatter, g. m. Anders Pedersen af Farsøe.

13. Thomas Michelsen, f. i Nykjøbing, dep. 1661 fra Viborg Skole (imm. 4 Nov. Thom. Michaelis Nyco-pius) og blev c. 1664 Hører her, hvor han 1666 aflægger Vidnesbyrd om Skolemesterens Adfærd mod den 2den Collega. Han resignerede 1669.

14. Peder Johansen Borchsenius, blev Hører her 1666. Han satte Haardt mod Haardt, saa at det kom til Kamp mellem ham og Skolemesteren, hvorfor han af Biskoppen truedes med Afsked, see videre under næste Hører.

Han forblev dog dengang ved Skolen, men den nye Biskop (Dr. Mathias Foss, 1672—87) ansaae det vel for rettest baade at fjerne Skolemesteren og Hørerens. Af et senere Brev seer det ud som om hans Indkomster tillagdes Jens Pedersen, efterat han var removeret. Om sit tidligere Liv fortæller P. Johansen, at han efter en besværlig, langsom Skolegang havde været 5 Aar paa Akademiet. „Salig D. Jacob Knudtzon, forrige theologus i kjøbenhaffn, loffuede mich øffuerste Lexies hører pladtz i Aarsz Skole, dersom jeg icke for den langvarige beleirings skyld haffde veret nød till at reisze hjem.“

15. Niels Langballe blev 12 April 1672 af Biskoppen antagen til Hører her efter Joh. Koch. „Han skal dog“, siger Biskoppen, „ikke solelemitter introduceris, førend jeg haver visiteret Skolen. Och schall I“, hedder det endvidere til Provsten, „tage Sognepræsten till Eder och paa mine Vegne lade den anden Hører Peder Johansen forstandige, at han retter sin Leiglighed der effter, at han quitterer Scholen til førstkommende Pintzedag och det for hans utilbørlige Forhold inde och i Kirche och Schole, samt opsætsighed och andre forseelser, som jeg endeell selff haffuer erfaret och endeell aff Sognepræsten och Eder samt andre mig er tilkjendegiffuet, uden saa var man kunde tage en sterck forpflicht aff hannem, om derved kunde være spes emendationis, som jeg dog paatviffler.“

16. Niels Henriksen Aagaard deponerede 1693 fra Aalborg Skole og blev 18 Juli 1699 kaldet til Hører her hos Rector Falch Christensen. Men han klagede d. 24 Sept. 1702 over, at han, der nu i 3 Aar havde været Hører, ikke godvilligen havde kunnet nyde den liden Løn, som ham tilkom af Rectore, „der dispenserer over min Indkomme, som hannem selv lyster.“ 1703 søgte han Seierslev Sognekald paa Mors, hvilken Ansøgning Biskop Bircherod anbefalede ved skriftlig Paaskrift, ligesom han ogsaa skrev for ham det Bedste,

han formaaede, til Cancellieherrerne; „men jeg sagde ham dog forud, at jeg vidste meget vel, at saadan hans Ansøgning vilde blive forgjæves. Thi det vaar aldrig nogen Tid saa vanskeligt som nu, at faae ved sin Recommendation nogen Persons Promotion udi Cancelliet udvirket.“ Han † i Aalborg 8 Dec. 1705.

Sml. Bircherods Dagbog S. 420.

17. Anders Pedersen Tøistrup, f. 1681, blev Student fra Aalborg Skole 1704. (Farstrup hos Tauber er en Skrivefeil.) Hører her 21 Marts 1705.

G. i Nykjøbing 11 Mai 1710 m. Mette Pedersdatter Skov.

Sml. Bircherods Dagbog. Tauber 2. 42.

III. Den lærde Skole i Skagen.

I 1555 bestemte man paa et Raadstuemøde i Skagen, at af de 28 Rdl., de tilforn havde givet deres Skolemester og Capellan, skulde Skolemesteren have de 12 Rd., men da tillige være Byskriver, Capellanen have de 16, foruden hvad Sognepræsten forpligtede sig til at give ham. Senere var dog Rector atter tillige Capellan.

Christian III skjænkede ved Gavebrev (Aalborg 7 Sept. 1558) Tversted Sogns Kongetiende til Skolemesterens Underhold. (Pontoppidan A. E. D. 3, 362.)

Skolen havde oprindelig kun een Classe, fra 1694 to og har derfor aldrig dimitteret til Universitetet.

Sognepræsten Christen Pedersen giver 1555 de foregaaende Capellaner og Skolemestre intet godt Skudsmaal: „Vil han (den nye Capellan) blive som de andre, her haver været 2 eller 3, og besønderligt den, vi havde sidst, da stunder jeg ikke meget efter hans komme; det meste, saadan søger efter, det er Penge, og at tjene paa Orloy, derfor haver jeg hidtil ganske ringe havt hjælp af dem.“

Rectorer.

1. Jens Andersen levede her 1580.

2. Mathias Nielsen levede her i Slutningen af det 16de Hundredaar.

3. Søren Andersen blev 12 Oct. 1604 fra dette Embede kaldet til succed. Sgp. paa Gjøl (Hjørring Amt), hvor han † 2 Juni 1648.

Sml. Wiberg, 1, 452. 3.

4. Christen Lauritsen (Clausen?) var her 1647. G. m. Maren Lauritsdatter *Bruun*. (See Nr. 6.)

5. Peder Thomsen, f. i Hjørring, var Rector først i Sæby (Nr. 5), siden her, † 7 Aug. 1655.

G. m. Ellen Nielsd., D. af Niels Rasmussen, Præst i Skagen (2 B.). Liigsteen og Tavle i Skagens Kirke.

Sml. Camillo Bruun, „Fra Vendsyssel“, S. 124.

6. Geert Sørensen Sæby dep. 1661 fra Aalborg Skole (imm. 13 Mai), var res. Cap. og Skolemester her 1673 og sandsynligviis allerede 1668. Skolens Frequent var i hans Tid ikke ringe, nemlig om Sommeren 50, om Vinteren nogle og tredive. „Om Vinteren kan de iche være saa frequentes, eftersom de ere nøgne og barfodede (den største Deel) og her falder megen kuld fremfor paa andre steder.“ † 26 Januar 1683 i Skagen. G. 1668 Domin. Trinitat. m. Maren Christensdatter, 2 D. (vist en D. af Formanden).

Sml. Tauber 1, 131.

7. Laurits Christensen Scavenius, Søn af Nr. 4 og maaskee Svoger af Nr. 5, blev 27 Feb. 1683 res. Cap., (dog muligens ikke tillige Skolemester), men var allerede 18 Octb. 1684 Sgp. i Guldager i Skads Herred i Ribe Amt, hvor han † 1706.

G. m. Anne *Spandeth*, f. *Ravnstø*, f. 1655 † 1722, Enke efter Formanden i Guldager Anders Jensen Spandeth (dep. 1670 f. Ribe) og D. af Mads Ravnstø, Sgp. i V. Nykirke og Faaborg, ligeledes i Skads H.,

der dep. 1647 fra Ribe. Hun havde i dette Ægte-
skab een Søn Anders, der blev Degn i Nykirke.

Sml. O. Nielsen, Skadst Herred S. 224. Wiberg 1, 497. 11.

S. Lars Bondesen Vixø synes allerede at være kommen her 1683 og nævner oftere Geert Sørensen som sin Formand. L. Bondesen havde været Skibspræst. Under ham gik det reent tilbage med Skolen. Biskop Henr. Bornemann (Biskop her 1683—93) skriver under 12 Marts 1692, „det berettes, at der holdes ganske ingen latinske Skole, men Capellanen, Hr. Laurids Bondesen Vixø, efterdi ingen Børn sættes til Skolen, forgjæves og for intet oppebærer den til latinske Skolemestere paa Skagen funderede Løn, og faaer ei heller Tid til at læse udi Skolen formedelst de mangfoldige hos Kirken og Capellerne forefaldende Forretninger, som han maa opvarte, saa at, naar hans egne Børn undtages, er der ganske ingen Børn mere, der lærer nogen Latin, eller gjøres noget med.“ Maaskee fik Skolen nu først en Hører (see bl. Hørere Nr. 1) Michael Petersen. 12 Juli 1694 visiterede Biskop Jens Bircherod i Skolen, „og befandt jeg alting der efter denne Steds ringe Leilighed udi ganske slet Constitution.“ — Lars Bondesen reiste fra Skagen i Juni 1696 og døde i Kbh. d. 17 Aug. s. A. G. m. Kirstine Jensdatter, der overlevede ham med 2 S. og 2 D.

Ø. Ernst Rammel, f. 17 Dec. 1666 i Ringsted, var en Søn af Ernst R. og Marg. Henriette Porch, maaskee en D. af Hans Hansen Porch, Sgp. i Ringsted (der dep. 1631 fra Hamburg Sk.) og findes bl. Hørere i Ribe. Han dep. 1687 fra Roesk. Sk., 18 Sept. 1696 kaldedes han til res. Cap. her, ord. 27 Sept., men først et Par Maaneder efter blev han af Biskop Jens Bircherod beskikket til Skolemester. „Den 28 Nov. g. St. (o: 8 Dec.) 1696 — skriver denne Biskop i sin Dagbog — constituerede og. beskikkede jeg Ernst Rammel til at være latinsk Skolemester i Skagen og lod ham derpaa

sit juramentum for mig aflægge, saasom han desforuden var af kgl. M. kaldet til Capellaniet s. St.“ I 1698 skildres Skolens Tilstand saaledes: Trods alle Formaninger mange Gange fra Prædikestolen kom der „kun 2 eller 3, som vare der een Dag og gik bort en anden, indtil endelig efter mange Advarslers Continuation man fik 7 eller 8 samlede ved Paasketid, for hvilke Capellannen siden, og endnu, læser daglig fore.“ Den 30 Aug. 1702 visiterede Biskop Bircherod om Morgenen Kl. 5—6 her i Skolen „og fandt baade Disciplenes Antal og Fremgang udi nogenledes bedre Tilstand end tilforn.“ 28 Juni 1707 klagede R. for Biskoppen over sine Vilkaars Ringhed og bragte ham en Supplique om Forfremmelse, som han bad Biskoppen at paategne. Men Biskoppen vægrede sig herved, fordi han frygtede, at Kongen, der nylig havde givet to Præstekald bort efter hans Recommendation, skulde tage det ilde op, om han saa snart igjen recommenderede en tredie. 5 Aug. 1707 visiterede Bircherod atter i Skolen „paucosque vix prima Latinitatis elementa edoctos in ludo isto inveni discipulos.“ Ernst Rammel kom ikke videre, han † 7 Nov. 1712 i Skagen.

G. m. Dorteia Jacobsd. Tangen. De havde to Børn: Christiane Margrethe, f. 1702, og Jacob Ernst, f. 1707. Enken g. m. Eftermanden.

Sml. Bircherods Dagbog 293. 330. 382. 398. 411. 519. 521.

10. Hans Mahler, f. 2 Aug. 1690 i Præstegrd. i Gadstrup i Ramsø Herred, Kbhv.s Amt, hvor hans Fader Balthasar M. (der dep. 1671 fra Roesk. Sk.) da var Sgp. Hans Moder var Maren Hansd. Rud ell. Mosin. De bleve gifte 9 Sept. 1684 i Roeskilde. Han blev sat i Roesk. Skole, hvorfra han 1708 dimitteredes til Universitetet; her tog han 17 Oct. 1712 theol. Attestats med Charakteren Laud., 1714 blev han Capellan og Rector i Skagen (aflagde 31 Dec. Eden som Rector), men

om hans Embedsførelse Hayes ingen Efterretninger. Han † i dette Embede 4 Febr. (begravet 12 Febr.) 1731.

G. m. Dorothea Rammel, Formandens Enke, med hvem han havde 1 D., Marie Elisabeth Mahler.

Sml. Wiberg 1, 416, 10.

II. Ernst Heurik Hjørring, f. 3 Sept. 1694 i Hjørring, er ifølge et gammelt Manuskript en uægte Søn af Junker Adam Jochumsen *Pentz* (S. af Jochum Frederik Pentz til Attrup, † 9 Marts 1682 i Aalborg) og Maren Muus, en D. af Borgmester Jørgen Muus i Hjørring, altsaa en Søster af Niels Muus, Rector i Sæby. (Hans Moder har forøvrigt underskrevet sig Mariche Muus, sal. Ole Fuurs Efterladte.) 1704 blev han sat i Aalborg Skole, hvorfra han dep. 1714. 28 Aug. 1719 cand. theol. h. ill., 2 Sept. 1719 hom. Pr. laud. og var da Hører i Sæby Skole til 1725, da han blev res. Cap. s. St. 1731 res. Cap. i Skagen og Rector ved Skolen (aflagde Eden 18 Apr.), indtil den 1739 *nedlagdes*. † paa en Rejse ved Pintsemarkedet i Aalborg, begravet 10 Juni 1748 i Aalborg.

G. 5 Novb. 1722 i Sæby m. Anne Cathrine Berndtsdatter *Rhinnens*, f. 7 Sept. 1697, † b. 25 Juni 1766 (7 Sønner).

Sml. Tauber 1, 55.

II. Hørere.

1. Michel Pedersen var den første Hører her. I Aalborg Bispearchiv findes en Contract af 22 Novbr. 1694 mellem Michel Pedersen studiosus, barnefødt i Skagen, og Hr. Laurits Bondesen Vixø, Cap. og latinsk Skolemester, hvorefter M. Pedersen skulde „informere Ungdommen hver Søndag Eftermiddag i Børnelærdom og ellers i alt Kirken og Skoletjenesten vedkommende staa under Præsternes Direktion.“ Som Hører skulde han have 20 Rdl. aarlig Løn „samt hvis her i Byen til Skolen kan falde.“ Michel Pedersen var Hører her til 1700. „Den 23 Sept. 1700 visiterede Bircherod i Skagens Skole og befoel Hr. Ernst Rammel den med en tjenlig hypodidascalo snarligen at forsyne, eftersom en gammel Studiosus, hvilken paa et Par Aars Tid havde været der, synes af Stedet at være kjed og gjorde ganske liden Frugt.“

Sml. Bircherods Dagbog S. 382.

2. Otto Ferslev (Ferslovius), f. 10 Febr. 1678, dep. 1699 fra Aalborg Skole og var 1702 Hører her i Skagen. Herom skriver Bircherod 7 Febr. s. A.: „Saa som Hr. Ernst Rammel gav mig tilkjende at han havde paa min Behag antaget en Stud. Otto Ferslev til sin Collegam in munere scholastico, saa approberede jeg gjerne hans vocation: skrev og derhos til Provsten og Borgemesteren paa Skagen, at de vilde med deres Myndighed disponere og formane Stadens Indvaanere til at sætte deres Børn, som dertil tjenlige kunde eragtes, til Skolen, at den engang kunde komme i en bedre Skik.“ 6 Juni 1709 cand. theol. h. ill., blev derpaa Skibspræst; 1712 Magister i Kbhv., derefter 13 Marts 1716 Sgp. i Hyllested og Venslev, V. Flakkebjerg Herred, Sorø Amt, † 1757. G. 31 Marts 1714 i Aalborg m. Anna Kirstine Glimsholt, D. af Søren Jensen Glimsholt, Prior i Hellig Aands Kloster i Aalborg, og Anna Jacobsd. Rüber. Deres Søn Christen F. dep. 1735 privat, blev Sgp. i Haarslev og Jellinge i V. Flakkebjerg Herred.

Sml. Bircherods Dgbg. 398. Wiberg 1, 726, 11. Tauber, 2
13 (maa rettes herefter.)

3. Niels Esbach, f. 30 Aug. 1696 i Hjørring,
var en Søn af Niels Esbach og Cathrine Johansd. Stamme.
Dep. 13 Juli 1715 fra Hjørring Skole, blev derpaa Hø-
rer i Skagen; 18 Jan. 1718 cand. theol. n. c.; 30 Juli
1720 res. Capellan i Hammer, Horsens, Sulsted og Ai-
strup i Aalborg Amt (ord. 20 Nov.), hvor hans Løn var
20 Rdl. som Capellan samt en Offerdag og 10 Rdl. som
Informator; 18 Mai 1731 Sgp. i Flade, Gjerum og Flad-
strand i Horns Herred. † 1740.

G. m. Else Pedersd. *Kjærulff*.

Hun g. 2 G. i Aalborg 8 Apr. 1745 m. Christian
Otto *Trolle*, Maler.

Sml. Wiberg 1, 530, 9. 371. 10.

IV. Den latinske Skole i Sæby.

Skolens Stiftelse er ubekjendt. Christian III. til- lagde ved Brev, dat. Aalborg 7 Sept. 1558, Skolemester i Sæby Albæks Sogns Kongetiende. Skolemesteren var i den ældste Tid tillige res. Capellan i Sæby.

Fra denne Skole findes 45 Disciple dimitterede til Universitetet alle med et Par Undtagelser fra 1706—39.

Sml. Pontoppidan A. E. D. 3. 362. Hoffman Fundat. 1V. 83 (Nr. 16 og 17). 84. (18). 85—86. (19). 86. (20.) 88.

I. Rectorer.

1. Hr. Peder nævnes (i Bispearchivet) 1577 som Rector og Capellan.

2. Niels Hansen, ligeledes baade Skolemester og Capellan.

3. Søren Justesen var Capellan og Skolemester, da disse to Embeder 12 Marts 1591 skiltes fra hinanden og han vedblev alene at være Capellan. Han havde tidligere været Hører i Aalborg (see bl. Hørere der Nr. 2.)

4. Andreas Olsen † i dette Embede. Han klagede 8 Mai 1630 over, at skjøndt Kongens Anpart af Albæks Sogns Korntiende ved Brev af 1582 var tillagt Skolemesteren i Sæby, havde dog Albæks Sogns Bønder i 3 Aar forholdt Skolemesteren den største Part af samme Tiende, fordi Hans Majestæts Commissairer nogen Tid før havde ladet udgaae den Forordning, at Bønderne skulde være frie for Korntienden den Tid, Fjenderne

havde Landet inde, og sidst forgangen Aar havde Skolemesteren ikke faaet uden Halvdelen af Tienderne. Paa Grund heraf og „den Contribution og voldsom afgang“, han i Fjendens Tid maatte udstaae, var han kommen i stor Armod. Han bad derfor om, at Kongen vilde confirmere det forhen udgivne Brev. (Geh. Archivets Indberetning til Kantsleren, Skab 8, Nr. 69.)

5. Peder Thomsen, senere Rector i Skagen (Nr. 5.)

6. Christen Christensen Bistrup, en Søn af Christen Eriksen paa Bistrup ved Hjørring, f. 1599, og Else Mauritsd., f. i April 1610, var først Skolemester her til 1642, da han blev Sgp. her efter Niels Christensen Spend. I dette Embede † han 28 Nov. 1660. Hans, hans Kones og Børns Billeder findes i Sæby Kirke tilligemed Billedet af den korsfæstede Jesus med følgende Inscription:

Cum me jubes emigrare,
Jesu care, tunc appare,
In causa salutifera.
Hora mortis meus flatus
Intret, Jesu, tuum latus.

G. m. Inger *Bjørn*, D. af Jens Bjørn, † 1629 som Sgp. i Sæby, og Anna Lauridsd.

Sml. Worms L. L. 1, 119. 3, 89. 909. Nyerup S. 68. I. Barfod (Falst. Geistligh. 2, 227 Note 2) antager, at han var gift med en Datter af sin Formand Niels Spend.

7. Claus Nielsen fra Sæby dep. 1636 fra Slangerup (imm. 25 Nov. under Navnet Claus Nicolai Sæbyensis). Var 14 Juni 1643 Skolemester her. Den 23 Octb. 1655 vidnede en Deel Præster om Sæby Skoles slette Profect og Skolemesterens Negligence, hvorefter denne blev fjernet. Han blev siden Regnskabsprovst eller Stiftsskriver og levede endnu 1681, da han 17 Sept. d. A. fik ved et Brev Tilladelse til at bringe nogle Tvi-stigheder angaaende Bestyrelsen af nogle Kirker i Vend-

syssel Provsti, som han havde forestaaet paa afdøde Dr. Poul Moths Vegne, til Ende ved Proces, skjøndt den rette Tid dertil egentlig var forløben.

Sml. Jydske Tegnelser.

S. Søren Andersen Holmbøe var Rector her 1661, † i Embedet 1662.

Ø. Balthasar Jensen Hals, f. 1635 i Hals, Kjær Herred, Aalborg Amt, var en Søn af Jens Madsen, Sgp. s. St., og Kirsten Ibsdatter. Han blev tilligemed sin yngre Broder Anders sat i Aalborg Skole, hvorfra begge dep. 1656; han stod 1658 ved Studenterregimentet, 2 Compagni, 10 Rode, og var s. T. Alumnus paa Regent- sen; 11 Dec. 1660 ord. Capellan i Hellevad; 1661 blev han Skolemester i Sæby og 1666 Sgp. i Understed og Karup, Aalborg St. Efter i 10 Aar at have havt pers. Capellan resignerede han 1695. — Paa en Visitatsreise 1698 havde Bircherod megen Fornøjelse af „adskil- lige gamle Sager og Manuscripter i hans Bibliothek.“ (Bircherods Dagbog.)

Sml. Tauber 1, 47.

10. Niels Lauritsen Rhuus (1666—73), f. 7 Sept. 1643 i Sæby, hvor hans Fader, Laurits Nielsen Rhuus, var Borgemester i 18 Aar, f. 1610, † 27 Feb. 1672, hans Moder var Anna Christensd., f. 1619, † 15 Aug. 1676. Han gik først i Viborg siden i Aalborg Skole, hvorfra Rector Chr. Mortensen 1661 afsendte ham til Universi- tetet. 1665 cand. th. n. c., blev derpaa af Biskop An- ders Ringkjøbing i Aalborg 1666 kaldet til Rector i Sæ- by, hvilket Embede han efter 8 Aars Forløb 1674 ned- lagde. Blev derpaa pers. Cap. 5 Mai 1674 og strax der- paa Sgp. i Albæk og Voer i Dronninglund Herred (ord. 22 Juli). Han var en ivrig Embedsmand og † 29 Dec. 1693. G. m. Karen Hemmert (1 B.), D. af Pastor Peder Iver- sen H. (dep. 1623 fra Ribe), † 21 Jan. 1644 som Sgp. i Albæk og Voer og Anna Hansd. Ølgod, der g. 2) m. Successor Poul Claussen (dep. 1634 fra

Aalborg), † 1650 og g. 3) m. Successor Jacob Thomsen Mumme (dep. 1645 fra Aalborg), † 28 Juni 1674. Hvorefter hun, der var fød 1610, † 24 Marts 1705 i Flade Præstegaard, som Moder til 13 Børn, Bedstemoder til 63 Børnebørn og Oldemoder til 90 Børnebørnsbørn!

Sml. Tauber 1, 110. Wiberg 1, 74—75.

11. Jacob Madsen Holstebro (1674—78), f. 1639 i Holstebro, deponerede 1660 fra Viborg Sk., blev 1674 Rector her, 1678 Skibspræst, 9 Jan. 1683 Sgp. i Ellitshøj og Svenstrup i Hornum Herred, Aalborg Amt, † 22 Nov. 1690.

G. m. Abelone Ottosd.

Sml. Wiberg 1, 309. 9.

12. Laurits Christensen Rhuus (1678—85), f. i Holstebro, dep. 1660 fra Viborg Skole. Blev Rector her og tillige Sgp. i Sæby og døde 1685 i dette Embede. Han var svagelig den meste Tid.

G. m. Dorthea Lauridsd. (6 S. 2 D.). Sønnen Niels Laur. Rh. dep. 1691 fra Aalborg.

13. Jens Axelsen Bjørn, f. c. 1652, var en S. af Axel Jensen Bjørn af Sæby, Sgp. i Børglum, Fureby og Veiby i Hjørring Amt, † 31 Juli 1691, og første Hustru Mette Thomasd. Mumme af Jerslev. 28 Marts 1685 fik han Tilgivelse, fordi hans Hustru for 8 Aar siden var kommen for tidligt i Barselseng og Tilladelse til at komme i gejstligt Embede. 17 Juni 1685 blev han ansat som Skolemester her (aflagde Eden 27 Juni), men med hans Styrelse af Skolen var man fra alle Sider misfornøjet. 15 Aug. 1692 ragede han i Strid med Albrecht Bille til Langholt, da denne med A. Petersen, Forpagter paa Sæbygaard, var i Geert Christensens Huus i Sæby. Under Striden kaldte han Bille en Præstefortaler, hvorpaa Bille svarede, at det skulde en Hundsfot sige ham paa. Da Bjørn derpaa svarede, at Bille selv kunde være en Hundsfot, rejste denne sig og var da ganske druk-

ken; men i det samme foer Bjørn ind paa ham, greb ham i Haaret med den ene Haand og gav ham med den anden 2 til 3 Slag i Hovedet. Herfor blev han stevnet for en Provsteret, men slap for Tiltale paa Grund af nogle af Contraparten begaaede Formfejl. (Jørslev Herreds Justitsprotokol i Børglum-Hvetbo Herreders Provste Archiv.) 7 Juli 1694 kom Biskop Bircherod til Sæby, hvor han „examinerede Børnene i den latinske Skole in stylo et artibus, befandt deres profect ganske slet, og lod derfor Skolemesteren Jens Axelsen min alvorlige Mening forstaae, at dersom jeg ikke herefter erfarede hos dennem større Frugt af hans Undervisning og Flittighed, vilde jeg finde Raad hertil.“ D. 27 Sept. s. A. (∴ 7 Oct.) — skrev Bircherod — „udstedte jeg skriftlig Ordre til Provsten i Børglum Herred, at han skulde paa mine Vegne uførtøvet suspendere Scholæ Rectorem I. A. Bj. ab officio, indtil videre; saasom jeg fornam udi hans muneris administratione ingen Forbedring.“ Men det blev ikke derved. Den 18 Octbr. 1694 hedder det i Dagbogen: „Spurde jeg fra Sæby, at Jens Axelsen havde siden sin Suspension ab officio en ny Mutt-Villie og Enormitet begaaen, idet han sidste Søndag havde forbøden Disciplene at siunge i Kirken og gjort saaledes Guds tjeneste til en fabulam vulgi etc. Hvorfore jeg strax resolverede hannem uden videre ceremonie plát fra Skole-Embedet at remove.“ — G. 1677.

Sml. Bircherods Dagbog 293. 298. og Noten. Jydske Tegn.

14. Niels Jørgensen Muus (1694—1715), f. 1662 i Hjørring, hvor hans Fader, Jørgen Muus, var Borgemester, deponerede 1681 fra Aalborg Skole, blev 20 Sept. 1687 Hører i Hjørring, 19 Mai 1690 Hører i Aalborg Skole i 3 og 4 L. (Nr. 44), 1694 af Jens Bircherod kaldet til Rector i Sæby, hvorefter denne 3 (∴ 13) Octb. 1694 „skrev atter til Alb. Bartholin og bortsendte til hannem det Vocations-Brev, som jeg gav Niels Muus paa scholæ Sæbyensis Rectoratum, med Begiering, at han

vilde forskaffe mig derpaa med forderligste kgl. Maje-stæts Confirmation.“ Den 12 (22) Juli 1698 om Eftermiddagen examinerede J. Bircherod i den latinske Skole i Sæby Disciplene in stylo et artibus udi Rectoris, Nicolai Musæii, og Hørerens Præsentsz og dennem med en oratiuncula til ydermere Flittighed opmuntrede.“ I dette Embede tog han 30 April 1704 Magistergraden i Kbhvn.; var en dygtig, men streng Rector, der 1706—12 dimitterede 11 Disciple til Universitetet, hvad der tidligere var ganske usædvanligt. Den 29 Juli 1707 besøgte Bircherod Skolen, „hvor jeg (skriver han) med „examine styli et artium moxen 6 Timer henbragte, Disciplene vare vel ikke ret mange, men til min synderlige Fornøielse med lovværdig og frugtbringende Flid „meget vel oplærte.“ Om hans Strengthed skriver Bircherod 21 Oct. 1707: „Eftersom mig vaar sagt, at Rector scholæ Sæbyensis M. Niels Muus med umaadelig Strengthed ilde medhandlede sine Disciple, saa at nogen, for samme Aarsags Skyld, skulde nyligen have taget deres Børn der fra Skolen, saa gav jeg hannem en skriftlig og alvorlig reprimaende med Formaning, at han heller med Lemfældighed end med Haardhed skulde manuducere Disciplene, og med Disciplinens Øvelse, naar den endelig gjordes fornøden, fare i Mag.“ Han døde i dette Embede og blev begravet 9 Jan. 1716.

G. 1) 10 Mai 1694 i Aalborg m. Cidsel Thomasd., f. 1662, † 23 Jan. 1706 (begr. 29 Jan.).

2) m. Kirstine Olufsd. Meyer. (1 B.)

Sml. Sæby Kirkebøger. Bircherods Dagbog 298. 351. 521. 524. Tauber 1, 94.

15. Thomas Andrup (1716—39), f. 6 Sept. 1679 i V. Karleby p. Laaland, var en Søn af Christen Thomsen Andrup og Maren Laurisd. Deponerede 1695 fra Naskov Sk., tog først 3 Okt. 1710 theologisk Attestats (h. ill.), blev 1716 Rector i Sæby (aflagde Eden 30 Marts), 30 Juli s. A. Magister i Kbh. Han dimitterede her fra

1719—39 35 Disciple til Universitetet. Efter Skolens Nedlæggelse blev han 26 Aug. 1740 Sgp. i Hjortlund og Kalslund, Haderslev Amt (ord. 9 Decb. s. A.). † allerede 1741.

G. 30 Dec. 1716 i Sæby m. Helvig Kirstine Hjardemaal, f. 16 Dec. 1698, † 23 Sept. 1773, D. af Melchior Severin Hjardemaal. Deres Børn:

1) Birgitte Cathrine A., døbt 25 Marts 1719 i Sæby, † 19 Jan. 1793 uden Børn.

G. 15 Nov. 1769 m. Thomas Pedersen *Tødsleuf*, f. 9 Juni 1735 i Aalborg, dep. 1752 fra Aalborg, 19 Sept. 1757 c. th., 21 Juli 1773 Sgp. i Mosbjerg og Hørmested, Hjørring Amt. † 20 Sept. 1790. Sm. Wiberg 2, 408. 9.

2) Christian Andrup, f. 1720, dep. 1735 fra Sæby, 19 Marts 1744 c. th. h. ill.; 12 Jan. 1740 Degn i Sæby, 5 Juli 1743 Chordegner og danske Skoleholder s. St., (men kaldes der *Melchior* Chr. A.); 1 Dec. 1751 Degn i Dronninglund. † 21 Feb. 1777.

G. 3 April 1743 m. Elisabeth *Rothenburg*, f. 1724, † 22 Mai 1769. (Jydske Efterr.)

3) Christiane Maria Andrup, f. 26 Juli 1720, † 29 Jan. 1790.

4) Magdalene Majer Andrup (2 S. 5 D.)

G. 6 Dec. 1746 m. Laurits *Krog*, f. 26 Mai 1701 i Gandrup i V. Hassing, Forpagter paa Lengsholm, † 21 Nov. 1768. (2 Sønner Schack Georg og Thomas Christian Kr. bleve privat dim. 1768. See Tauber 1, 80.

5) Thomas Andrup, stud.

Sm. Wiberg 1, 638. 10.

II. Hørere.

1. Jens Pedersen Poulstrup, f. 22 Juli 1652 i Dall i Viborg St., var en Søn af Peder Sørensen og Marie Jensd., dep. efter 11 Aars Skolegang 1673 fra Aalborg Sk., tog strax tilbage til Aalborg og læste for Cort Nielsens og Henrik Widskens Børn; 6 Aug. 1675 cand. theol. n. c., blev derpaa Hører i Sæby, 1679 Fredags Froprædikens- og Aftensangspræst ved Budolphi K. i Aalborg, ifølge det Niels Benzonske Legat (ord. 1 Oct.); 16 Oct. 1683 Sgp. i Rær, Hansted og Vixøe i Thisted Amt. Om hans Forhold her skriver Bircherod i sin Dagbog 15 Nov. 1696: Fra Rærs Sogn refereredes mig adskilligt om Sgp. Hr. J. P.s uskikkelige Forhold baade i hans Huus og i hans Embede. D. 22 Juni 1701 fik han af Bircherod i lignende Anledning en alvorlig Advarsel. † 1708.
G. Elisabeth Danielsd. *Bleegh* (2 S. 1 D.).

Sml. Tauber 1, 106. Bircherods Dagbog S. 390 og 493. Wiberg 2, 669. 7.

2. Anders Jensen var Hører her 1664 idet han 5 Juli d. A. afsluttede en Contract med Skolemester Balthasar Jensen Hals (Nr. 9).

Man har Skolens Regnskabsbøger fra 1689—1706 og kan tildels derfra opstille følgende Navne paa Hørerne.

3. Anders Hermansen var Hører 1689—90.

4. Sartorius 18 Marts 1691—93.

5. Niels Svendsen Kirchetorp, f. 6 Sept. 1670 i Aalborg var en ældre Broder af Peter Kirchetorp, der findes bl. Hører i Aalborg Nr. 48. Deponerede 1689 fra Aalborg Skole, blev 16 Juni 1691 cand. theol. laud. og 29 Jan. 1693 Hører i Sæby til 8 Octb. 1694. Han var ligesom hans Eftermand tillige Kirkeprior (eller Klokker) i Sæby. 1694 indstævnedes han sin Rector for Provsteretten for resterende Kostpenge. 1699 blev han res. Cap. i Snedsted i Thy (ord. 31 Aug. 1699; 20 Nov. 1701 Hospitalspræst i Randers, † 1731 (begr. 22 Okt.)

G. 26 Sept. 1695 m. den hæderlige Matrone Kirsten Lauridsd. i Sæby.

Sml. Bircherods Dagbog S. 299. Tauber 1, 76. Wiberg 2, 585. 13.

6. Sebald Bilfeld, Hører fra 1694—1695, f. 10 Juli 1668 i Aalborg, var en Søn af Snedker Sebald Bilfeld i Aalborg, f. 1626, † 1704, begr. 9 Mai, og Mette Lauridsd.; dep. 1689 fra Aalborg Skole, og blev 4 Nov. 1694 Hører her til 11 Dec. 1695, da han resignerede.

7. Hans Christensen Ferslev, f. i Sæby, deponerede 1691 fra Aalborg Skole, blev 19 Jan. 1696 Hører her, men 11 Oct. 1698 for begaaet Lejermaal ab officio suspenderet; men 17 Dec. s. A. fik han Tilladelse til at blive i Embedet. 1700 rejste han til Kbh. for at søge et Skibspræste Embede. (Bircherod.)

G. 1698 m. Lorentse *Boye*, der var fra Albæk Præstegaard. (Deres Datter Ane blev døbt 14 Decbr. 1698.)

Sml. Bircherod 355. Jyd. Reg.

8. Christopher Otto Schmidt, f. 1676 i Aalborg, hvor hans Fader var Bartskjer, dep. 1699 fra Aalborg Sk., blev derpaa 11 Mai 1700 Hører i Sæby, men blev 18 April 1701 suspenderet for „Forsømmelser i Embedet og andre Excesser“; 19 April blev det ham lovet at maatte blive i Embedet, naar han vilde afbede sin Forseelse for Præsten i Sæby, hvilket han og gjorde og blev derfor 23 April igjen indsat i Embedet, men forlod s. A. denne Stilling.

9. Mads Brunov, f. 27 Juni 1680 i Skjæve, hvor hans Fader, Jacob Pedersen Brunov, var Sgp. Deponeerede 1695 fra Aalborg Skole, 27 April 1697 cand. theol. haud. cont., blev 30 Sept. 1701 efter O. Schmidt kaldet til Hører i Sæby indtil 1704; 20 Feb. 1708 Sgp. i Ø. og V. Assels p. Morsø, hvor han † 18 Feb. 1718.

G. 9 Juli 1710 m. Anne Cathrine *Schow*. (3 D.).

Sml. Wiberg 1, 117. 10.

10. Nicolai Holst, f. 9 Mai 1675 i Randers, hvor hans Fader Michel Holst var Chirurg, Moderen heed Karen Hansdatter. Han deponerede 1694 fra sin Fødebyes Skole (imm. 24 Juli); tog 14 Marts 1698 theologisk Attestats (n. c.), 20 April s. A. hom. Pr. (n. c.); og var, da han 6 Sept. 1708 lod sig indskrive bl. de theologiske Candidater, Hører i Sæby, hvortil han var kaldet 13 Feb. 1705. Han fik 4 Feb. 1707 af Bircherod Befaling at betale sin Stedfader — en Bartskjærer i Randers, den Pengesum, som han skyldte ham. 6 Feb. 1711 Sgp. p. Hirtsholmene (under Hjørring Amt), (ord. 11 Aug.). Biskop Broder Brorson kaldte ham ved Visitationen 1737: pastor vigilantissimus. † 13 Juni 1744.

G. m. Rytze Dorothea *Steenfeldt* (1 S.), D. af Jens Hansen St. (dep. 1638 fra Sorø), Sgp. i Albæk og Voer (Hjørr. Amt) og Marie Boje.

Sml. Fr. Barfod, D. G. 2 Sp. 102 Nr. 178. Wiberg 1, 641. 6.

11. Ernst Hjørring, f. 3 April 1694 i Hjørring, deponerede 1714 fra Aalborg Skole, var Hører her til han 1725 blev resid. Capellan i Sæby, 1731 Rector i Skagen, see der bl. Rectorer Nr. 9.

12. Peder Bloch, f. 1702 i Hals, Kjær Herred, hvor hans Fader Frederik Pedersen Bl. (der dep. 1679 fra Randers) var Sgp., hans Moder var Ane Margrethe Lauridsd. Hvid; dimitteredes 1720 fra Sæby Skole af Thomas Andrup (imm. 20 Juli), 3 April 1731 cand. theol. h. ill., var Hører her 1733—34. Rector Thomas Andrup klager meget over hans Efterladenhed saavel ved Skolen som ved Kirken.

V. Den latinske Skole i Thisted.

Skolen stiftedes 1549 af Christian III, der ved Skrivelse fra Koldinghuus af Mandagen næst efter Valentini Dag dette Aar fastsatte Skolemesterens Løn i Korn og Smør, og ved Skrivelse af 5 Dec. 1558 fra Koldinghuus anviste til de 2 Hørere „vor och kronens partt aff korn-tiendenn udi Hundstrup sognen“ 9 Pund Byg, 3 Pund Rug og 2 Pund Havre. Skolen havde saaledes fra sin Stiftelse indtil sin Ophævelse 3 Lectier, hvori Undervisningen besørgedes af en Skolemester og to Hørere. I den ældste Tid var Skolemesteren tillige Capellan (og Sgp. til Skinnerup); men ved Fundats af 1 Mai 1588, der findes in copia i Stiftskisten, bleve de adskilte. (Ny kgl. Saml. Fol. Nr. 728. Underretning om Hundborg Herreders Præster fra 1753.

Jeg har optegnet 106 Dimittender fra denne Skole til Universitetet.

Sml. Pontoppidan A. E. D. 3, 305. 363. Hofmann Fundat. IV, 80—83.

I. Rectorer.

1. Kjeld Christensen, Rector og Capell. i Thisted.

2. Peder Olufsen omtales hæderligt i et Brev fra Provst Andreas Nicolai, Præst i Thisted, til Superintendenten, Georgio Martini (o: den 3die ev. Biskop, Jørgen Mortensen Bornholm, Biskop fra 1558—87) af 29 Jan. 1574: „Kiære Mester Jørgen! giifuer jeg eder ven-

ligen att viide att ieg formercher aff vor skuolemester Hr. peder olluffsen, att hand vilde fra vor schuole nu til paaske førstkommende, huilchit meg och alle Tiisted borger fortryder oc gjør rettelig ondt: thy hand haffuer skiichet sig her rettelig vell: bedende eder therfor gandske gierne att I ville vell giøre oc være oss behielpelig ath vij endnu en tiid lang lenger mathe beholde forn. her peder hoss oss, thy thet kunde vere voris schuole møget passelig oc nyttig y andre maade: menn huis hand kommer endelig fra denne schuole, som hans forseet nu er (ut audio) saa giører vel oc betencher den fattige schuolis gaffn oc beste, att vij iche fange een ballstyrige mand igienn; thisligeste giiffuer Christen hører oc tilkiende, att hand acther til Københaffn nu til paaske oc her er en ung personn Hr. Christens søn i sønderhaae, som viulle gierne bliffue hører effther ham. Dette rader I self for: men ieg frøchter hand skal rase formøget oc vende seg udi drøch, som her giiffuis møgit orsag til udi byenn (hæc precor lapidi dicta sint), mennd giører herudi som eder nøttelig siønis. Er dett moulig daa hielp osz gott att vij maa beholde denne dannemand Hr. peder.“ Hvad Virkning denne Skrivelse havde, vides ikke.

3. Jens Poulsen, Rector og Capellan 1568.

4. Peder, Rector og Capellan 1571.

5. Oluf Nielsen havde 1588 i nogle Aar været baade Medtjener og Skolemester her i Byen. Den 1 Mai 1588 udstedtes et aabent Brev, hvorefter Hr. Oluf „som nu fast af dend langvarendis store arbeyd giøres tret oc mødig“ skulde afstaae sit Embede i Skolen og alene tjene i Kirken i Thisted og Tilsted Sogne som Sognepræstens Medtjener og Capellan, ligesom ogsaa „paa Skolemesterens Vegue“ gjøre fuldkommen Tjeneste i Skinderup Sogn. I Hr. Olufs Sted skulde da „kaldes og tilforordnes en god karl, skikkelig person til Skolemester, som skolen vel kand forestaa.“ „Sammeledis

skal dend, som herefter til Skolen kaldis at være Skolemester til sin underholdning og løn have, nyde og beholde den Rente, som ved Sl. Kong Christian den Tredies Brev er funderet til Tisted Skole, som beløber sig Toe Læster fem pund Korn og toe pund Smør saa og 1 lest Biug af forn. Skinderup Sogn af Capellanen aarlig at opbære som foreskrevet stander, med huis uvisse Rente, Discantspenge og andet som Skolemester af Skolen til denne Dag hafft haver, og skal samme Skolemester fitteligen tage vare paa Skolen og ey forhindres ved Kirke-tjeneste at gjøre, uden hvisz hand udi fornødenhed Sogne Præsten og hansz Medtiener kand hjælpe, som Superintendenten hannem foreskrivendis vorder, saa at Skolen ingenlunde bliver forsømmet.“

6. Hans Dirichsen blev Skolemester her 1588, men allerede to Aar derefter maatte han indstævne Capellanen til at erholde den Lest Byg, som han havde faaet Brev paa. Denne blev ogsaa ved Provsterets Dom af 17 Aug. 1590 atter Skolemesteren tilkjendt.

7. Petrus Mathiæ, Rector scholae Tistad., blev ord. 9 Mai 1594. (Christen Stephansens Aarbog i Ny kgl. Saml. 4. Nr. 2355.)

8. Mag. Niels Paaske (Nic. Paschasius), f. 11 Feb. 1568 i Løgstør, blev 1585 af sin Nærpaarørende Mag. Chr. Nielsen Foss (Reff), som var Rector ved Viborg Skole, tagen i Huset og sat i Skolen, hvorfra han 1590 (eller 91) deponerede til Kbh.s Universitet, hvor han 6 Sept. 1592 var defendens ved en Disputats for den bekjendte Mag. Niels Krog, der 1577—82 var Rector ved vor Frue Skole i Kbh. I Kbh. opholdt han sig i længere Tid i Prof. theol. Hans Slangendorphs Huus og tog 1 Mai 1595 Magistergraden ved Universitetet. Han rejste derefter udenlands til Tydskland, Frankrig, England og Holland, hvor han 1598 studerede i Lejden og der udgav 2 lat. Afhandlinger. Efter Hjemkomsten blev

han endnu samme Aar af Biskop Jacob Holm i Aalborg valgt til Rector i Thisted. (At han herfra blev Rector i Aalborg er vistnok urigtigt). Derefter blev han Sgp. i Norden i Skaane (in ecclesia Norrevensi), 1616 Biskop i Bergen (ord. 28 April), 27 April s. A. Dr. theol. i Kbh. † 27 Mai 1636 (begr. med Epitaph i Bergens Domkirke). Af Skrifter har han foruden de her nævnedes Afhandlinger kun udgivet et Par Liigprædikener.

G. 1) m. Lucie Laurentsd. † 22 Dec. 1629 (Steddatter af Dr. P. Resen).

2) m. Anna Resen, f. 2 Aug. 1598, † 3 Sept. 1750
D. af Sjellands Biskop Dr. Hans Poulsen Resen.

Sml. Alb. Bartholin, de script. Dan. p. 109. Molleris hyponn. p. 348. A. Thura, Ideæ p. 82. Nye Tid. 1733 Nr. 9. E. Pontoppidan Ann. Eccl. D. 3, 208—16. Alb. Hatting, Bergens Præstehist. 76—77. Hundrup, Dr. th. Nr. 17. Worms 2, 163—4 og Nyerup L. L. 446.

9. Jens Biørnsen var Rector her 1606—7.*)

10. Christen Simonsen, Rector 1608—10.

11. Mads Sørensen, Rector 1611—15.

12. Christlan Hansen Blichfeld var Rector ved denne Skole, da han 29 Mai 1620 i Kbh. tog Baccalaurei Graden.

13. Kjeld Christensen: Rector her 1627.

14. Jacob Petersen Holst, Rector 1628—37. Blev

*) Fra Begyndelsen af det 17de Aarhundrede kunne vi nogenlunde regelmæssig følge de vekslede Skolemestere i Thisted; idet en Regnskabsbog d. 29 Sept. 1606 blev indrettet i Anledning af det Legat p. 400 Rdl., som ærlig og velbyrdig Mand Christen Høg til Todbøll gav Skolen, hvoraf Renterne uddeelt til fattige „Skolepersoner“ i Thisted Skole. I de første Aar faaer man tillige Navnene paa de to Hørere, saa ophører dette; senere kommer der større Uregelmæssighed; der kan ofte gaa flere Aar, hvor der ingen Distributs finder Sted. I Aarhundredets Slutning kommer der stor Uorden i Regnskaberne og den sidste Bemærkning er af 23 Juni 1697.

1637 afsat paa Grund af Forsømmelse og Drik; Provsten indstevnede alle Sognedegnene (Disciple i Mesterlectien) til Møde i Thisted Kirke d. 30 Oct. 1637, hvor de i Borgmesterens, Byfogdens og hans 4 Medhjælperes Paahør, maatte aflægge Vidnesbyrd om Skolemesterens Forhold. — Uagtet Jacob Pedersen havde svaret Stevningsmændene, „at hans Bolig var ikke her i Byen, men i Lantholsten, *der* vilde han give Svar, om man havde noget med hannem at agere“, saa levede han dog 12 Aar efter endnu i Thisted, hvor han 29 Juni 1649 afgav Vidnesbyrd bl. a. om, hvordan han og Hørerne havde holdt deres Skoleorden og Chorsang. 1629 dep. fra Thisted Skole Petrus Jacobæus Tystadiensis, muligens en Søn af denne Rector, og den samme, der 1631 blev Sgp. i Skyum.

15. Thøger Nielsen fungerede 1637 som Skolemester, hvem Biskoppen havde „til videre Betænkning“ forordnet at skulle betjene Skolen.

16. Anders Mortensen Veile forlod Skolemesterstillingen 1640, 7 Uger før Mortensdag. Det var under hans Rectorat, at Dr. Christen Lodberg (see bl. Sgp. i Roeskilde Nr. 8) besøgte Thisted Skole (1636—40).

17. Kjeld Christensen (Nielsen), S. af Christen Nielsen, Rector i Skive, muligens den Kjeld Christensen Skiffue, der 1617 deponerede privat i Kbh. (imm. 2 Okt.) blev 1640 Rector her, 1641 Sgp. i Nors og Tved, Thisted Amt. † 1660.

G. m. Hedevig *Paludan* (7 S.), D. af Hans Paludan, Sgp. i Øster og Vester Assels paa Mors, † 1602. Deres Søn, Provst Hans Kjeldsen Nielsen var Sgp. i Bygland, Christiansands St. Sml. Fogh, Christiansands St., S. 272. En anden Søn, Villum Kjeldsen Nors, findes bl. Hørere i Aalborg (Nr. 28); den tredie Søn Anders Kjeldsen Nors, der dep. 1652 privat, fik 1 April 1657 Tilladelse til at ordineres som Faderens Successor, skjøndt han ikke var 25 Aar gammel.

Sml. Wiberg 2, 458. 8.

18. Oluf Andersen Sæby, f. 1613, synes at have været Rector her fra 1641—66. Gravskriften paa hans Ligsteen lyder saaledes: Salve, qui mecum salutas, Lector, sanctos manes reverendi, præstantissimi et eruditissimi domini Olai Andreæ Sæbyensis, viri inter doctos pii et inter pios docti, qui natus anno Christi 1630 (maa være 1613). Rectoratus Thistadiensis officio admotus, eodemque dextre functus est annis 26. Cum uxore nunquam rediit in gratiam, quia nullam unquam duxit. Attamen vitæ ipsius curriculum spe silentioque transactum suis, quos deus solet piis, molestiis non caruit: hinc lætior, dum per lethi cruciamina arduam justorum viam penetrans, ad astra ovans pervenerit anno ætatis 53. Vale optime lector et memento cuncta creata tandem senescere et dissona texta retexi.

Sml. Marm. Dan. II, 346—47.

19. Poul Lucassen Paludan 1666—70.

20. Ole Jensen Juel (Olaus Jani Julius), f. 24 Feb. 1634 i Lundforlund, S. af Jens Olsen Lund (maaskee den Jens Olsen, der 1617 dep. fra Slagelse Skole) og Cathrine Jensd. Mathiesen. Dep. 1654 fra Slagelse Skole (Olaus Jani), ved hvilken han derefter 1658 blev Hører, han naæde her til 4de Lectie og tog 1666 i Kbh. Baccalaureigraden. 21 Nov. 1672 forlod han Slagelse Skole, efterat han 20 Sept. s. A. var bleven kaldet til Rector i Thisted. 24 Nov. 1675 blev han Medtjener i Thisted og Sgp. i Skinderup, hvor han forblev til 1680. (Et kgl. Brev af 26 Sept. 1676, bestemte, at Capellaniet i Thisted skulde betjenes af Rector scholæ s. St.).

Sml. Hundrup, Lærerstanden ved Slagelse 1. Sk. bl. Hørere Nr. 8.

21. Svend Mikkelsen Zimmermann (Bundtmager), f. 1648 i Lunderager Præstegaard (Dronninglund Sogn (Hundslund Kloster) og Herred i Hjørring Amt, var en S. af Mag. Michel Pedersen Z. (der findes bl. Rec-

torer i Stege), Sgp. s. St., og Maren Nielsd., der overlevede Sønnen (sml. Wiberg 1, 281. 8). Han deponerede (tilligemed sin yngre Broder Claus, der blev Sgp. i Hjortals) 1666 fra Aalborg Skole. En anden endnu yngre Broder, der blev Sgp. i Ulsted, deponerede 1679 f. Kbhv.s Skole. Svend Z. blev 1678 Rector i Thisted. Han † i dette Embede 1686. Skiftebrevet over ham er af 7 Juni s. A. Han ydes ikke at have været gift. Foruden de ovennævnte Brødre, havde han 4 Søstre, der arvede ham.

Sml. Tauber 1, 153.

22. Claus Dahler var Rector fra 11 Juli 1685 til han døde i Marts 1689 fattig og uden Arvinger. I hans Svaghed gik det i alle Henseender tilbage for Skolen. „Der gaaer (skriver han d. 12 Feb. 1687 til Biskop Bornemann) et Degnekald bort efter et andet uden nogen Pensions erliggelse, hvilket snart maatte gjøre de fattige Disciple her paa Stedet ganske desperat, hvis den gode Forhaabning icke animerede dem om hans Højerværdighed faderlige omsorg for vores fattige Scholes miserable tilstand, hvortill jeg mig ogsaa sikkerligen forlader.“ En Deel af Degnepensionerne overlodes til Skolemesterens nødtørftige Underhold, Skolehuset truede med at styrte sammen over deres Hoveder. Disciplenes Tal aftog, og i øverste Classe fandt Eftermanden „paene Augiae stabulum, cui repurgando Herculeas mihi vires optarim a supremo numine“; medens han om Hørrerne ikke „kan andet sige, end at de jo noksom flittig opvarter deris officia.“

23. Mag. Niels Ebbesen Aagaard (Nic. Ebberif. A.), f. 1662, deponerede vistnok 1681 fra Metropolitanskolen (Nic. Ebberif.). 1689 Skolemester her (d. 23 Juli d. A. var han udnævnt, men endnu ikke indstalleret). I denne Stilling tog han 1692 Baccalaureigraden og 20 Mai 1696 Magistergraden i Kbh. 29 Oct. 1698 fik han tilligemed Sixtus Aspach, Sgp. i Thisted „en al-

vorlig Erindring om deres Skoles uklarerede Regnskaber i Rigtighed at bringe.“ D. 22 Decb. 1702 beder han Biskop Jens Bircherod om at maatte forlade Skolen til Jan. 1703, „udi forhaabning at nyde nogen videre employe“. N. Aagaard blev derefter Alumnus og Inspector paa Borchs Collegium og udgav herfra 1711—13 3 Disputatser (Thya illustranda). Han var tillige Medarbejder paa Rostgaards Danske Ordbog. 1714 blev han Rector i Kjøge, hvor han † 1717. See bl. Rector. i Kjøge Nr. 18.

Sm1. Bircherods Dagbog. Worms L. L. 1, 3. Nyerup S. 2. Bruun, Rostgaards Levnet 1, 122.

24. **Henrik Hjerrild** (1703), f. 16 Aug. 1674 p. Aarberggaard i Aalborg St., var en Søn af Niels Hjerrild og af en Søster af Claus Michelsen Zimmermann. 1693 blev han fra Aalborg Skole dimitteret til Universitetet; hvor han 14 Mai 1694 tog Baccal. Graden og 11 Juni 1690 theol. Attest. (laud.); 1699 Alum. paa Borchs Collegium, hvor han udgav 4 Disputatser, der nævnes hos Worm og Nyerup; 6 Jan. 1703 sendte Biskop J. Bircherod ham Vocationsbrev paa Thisted Rectorat, for at han kunde søge kgl. Confirmation derpaa; denne erholdt han 20 Jan.; dog tiltraadte han ikke dette Embede, thi 27 Febr. meldte han Biskop Bircherod, at Biskop Henrik Bornemann (der 1693 havde ombyttet Aalborgs med Sjellands Bispestol) havde kaldet ham til Conrector ved Metropolitanskolen, hvor han blev indsat 14 Marts. See bl. Conrectorer der Nr. 20.

25. **Christopher Blymester** (Blimester) (1703—11), f. 1673 i Ribe, hvor hans Fader Christopher Bl. (dep. 1663 fra Aarhus Sk.) da var Conrector, † 1680 som Sgp. ved Budolphi Kirke i Aalborg. Hans Moder var Anna Wandal, † 30 Jan. 1732. 1691 afgik han fra Aalborg Skole til Universitetet, hvor han 22 Sept. 1693 tog theologisk Attestats (illum., indskreven 28 Juni 1708, h. ill.); 20 Nov. 1707 aflagde han den homiletiske Prøve

(h. ill.); imidlertid havde Biskop Bircherod d. 6 Marts 1703 ladet ham kalde til sig, og efterat have examineret ham (explorata privatim ipsius eruditione) tilsendte han ham den følgende Dag „Vocations og Bestallingsbrev“ paa Rectoratet i Thisted, hvilket han saa strax til Cancelliet overskikkede for at lade det af Kgl. Majestæt confirmere. Den kgl. Stadfæstelse paafulgte 31 Marts s. A. Fra 1705—10 sendte han fra denne Skole 10 Candidater til Universitetet, deriblandt nedenstaaende 29de Rector. Han var imidlertid ikke nogen ivrig eller paa-passelig Skolemand. D. 23 Juni 1706 visiterede Bircherod om Eftermiddagen i Skolen, „og her“ — skriver han — „efter Visitatzen Rectori Chr. Bl., qui insolentis alicuius facti accusabatur, severa quædam monita suggesti.“ I Brev af 19 Aug. s. A. klager Joh. Dauw, Sgp. i Thisted, over Skolemesterens Forsømmelighed. „Fra St. Hansdag til 18 Aug., som er 8 Uger, har han kun læst 27 Dage, saa hans uge har ickun lidt over 3 Dage. Han reiser idelig ud at lustere, snart til et Sted, snart til et andet, mens iblandt andre Reiser tog han over til Morsø d. 21 Juli og blev der til d. 24de. Da sender han mig Bud, at han vil reise over paa nogle Dage til Morsø, jeg fih at betiene Skolen for ham saa længe, hvilket var meget pusseerligt.“ Om Forholdet til hans Hørere skriver Pastor Dauw i ovennævnte Brev: Der er nu saa stor en Harmonie imellem Rector og Hørere, at siden han begyndte disse ferier, da reiser han aldrig den tid, de jo følge ham tilvogns, saa vel staae de otia dennem ogsaa an. 1711 forlod han dette Embede og drog til Kbh., hvor han s. A. blev Pestpræst, Assistentpræst ved Frue K. 1714 fik Consistoriet kgl. Befaling, dat. Gottorp 23 Juni: at som de Præster, der i sidste Contagionstid assisterede Præsterne i Kbhvn. ved sidste Promotion paa 2 nær vare blevne hjulpne, og Hr. Chr. Bl. havde tient før Assistentspræst ved Frue Me-

nighed, men endnu ikke var befordret, saa skulde der tillægges ham noget Vist af samme Kirkes Indkomst til Livets Ophold, indtil han ogsaa blev hjulpen (Consistor. Copibog). Ifølge heraf meente procurator templi og Consistoriet, at Kirken kunde give ham 25 Sld. hvert Quartal, ifald det ei skulde vare forlænge førend han blev promoveret.“ 1717 fik han af Consistoriet Tilladelse til at reise til sine Venner i Aalborg og der at nyde den ham tillagte Pension. — Han † rimeligvis ugift, uvist naar, dog før hans Moder; thi ved Skiftet efter hende 1732 omtales hverken han eller Børn.

Sml. Acta Consistor. 1714. 16. 17. (Efterretninger fra Aalborg Bispearciv standser med Aaret 1708.) Fr. Barfod, D. G. 2, Sp. 100. Nr. 109. Tauber 1, 14. 3, 6. Bircherod Dagbog 418—19. 492.

26. **Mathias de Thestrup**, f. 10 Feb. 1688 i Naskov, dep. 1703 privat, 1711 Rector her (aflagde Eden 21 Sept.), 19 Dec. 1712 Rector i Aalborg, see bl. Rectorer der Nr. 16.

27. **Hans Mumme** (1712—13), f. 1684 p. Vitsø i Hevne Sogn i Trondhjem Stift, hvor hans Fader Gert M. var Sgp., † 1691. Hans Moder var Cathrine Glad. Han var altsaa en Broder til den aalborgske Biskop Christopher Mumme, der findes bl. Hører i Aalborg Nr. 49. Efter at have nydt privat Undervisning af denne sin Broder blev han 1701 sat i Aalborg Skole, fra hvilken han 1705 afgik til Universitetet. Kort efter blev han formedelst Fattigdom nødt til at forlade Kbh. og drog til Norge til sin Morbroder Overretsassessor Glad; derefter var han Lærer for Pastor Vogelius's Sønner i Øsløs; vendte derfra tilbage til Kbhvn., og tog 1710 2den Examen, men blev af Pesten atter forjagen fra Byen og Huuslærer hos Fru Reidz's Børn paa Thurebyholm. Underkastede sig derpaa 5 Nov. 1711 theologisk Attestats (n. c.) og blev 1712 af Biskop Frands Thestrup beskikket til Rector i Thisted (aflagde Eden 5 Sept. 1712), men allerede 26 Mai 1713 ord. til res. Cap. s. St. og Sgp.

i Skinderup. 29 Oct. 1717 forflyttedes han som Sgp. til Skjæve i Vendsyssel, hvor han † 1723 (begr. 22 Jan.).

G. 26 Okt. 1718 m. Charlotte Augusta *Sandhøy* (1 S. 1 D.), D. af Christen Pedersen Sandhøy, Huusfoged og Planteur paa Dronninglund Slot.

Sm1. Hofman, Fundat. IV, 80. Erlandsen, Trondhj. St. 224. Tauber 1, 93—94.

28. Mag. Hans Vinde (1714—17), f. 2 Nov. 1689 paa Gjøel, Hjørring Amt, hvor hans Fader Niels Larsen V. (der dep. 1675 Vib. Sk.) var Sgp. Hans Moder var Mette Hansd. Tanche af Aaby. Deponerede 1709 fra Viborg Skole, 1710 cand. philos., 19 Oct. 1713 cand. theol. h. ill.; 6 Marts 1714 blev han Rector her (6 Marts 1714 aflagde han Eden), 30 Juli 1716 Magister i Kbh., 22 Oct. 1717 Sgp. i Saltum og Hune, Hvetbo Herred, Hjørring Amt (ord. 24 Nov.), 1735 tillige Provst, † 11 April 1741. 1772 blev et meget smukt Epitaphium opsat over ham i Hune K. af Laurits Vinde.

G. 22 Juni 1718 m. Birthe Christensd. *Vibroe*, f. 4 Sept. 1696, † 31 Aug. 1741, 5 S. 10 D., af disse nævnes:

1) Christen Vinde, f. 1728, blev 1754, Degn paa Gjøel, 1771 i Vrensted og Tise. † 1 Aug. 1793. (Jydske Efterr.)

G. 1) m. Mette Kjærulf. † 19 Nov. 1783.

2) m. Mette Marie Alter.

2) Peder Vinde, f. 1730, dep. 1752 fra Aalborg.

3) Jens V., f. 15 Juni 1735, dep. 1755 fra Aalborg, 11 Marts 1760 c. th. (n. c.) og blev 23 Mai 1759 Degn i Saltum og Hune, † 19 Oct. 1776.

G. m. Anne Jensd. Brøndlund.

4) Laurits Vinde.

Sm1. Saltum Kirkebog. Wiberg 3, 8. 12.

29. Jens Povelsen Lyngby (1718—20), f. 1692 i Jylland, deponerede 1710 fra Thisted Skole til Universitetet; tog 16 Mai 1711 Bacc. Graden og 18 Marts 1715 theol. Attest. (laud.). Blev 1718 Rector her (28 Jan. 1718

aflagde han Eden). Ved Brev af 31 Jan. 1721 udgik Befaling til Stiftsøvrigheden om at lade Rector Lyngby ved Lov og Ret tiltale med beneficio paupertatis.

30. Christopher Nislev (Nislovius) 1720—29, Lic. med., aflagde Rectoreden 21 Juni 1720 og fik 19 Aug. 1720 kgl. Confirmation som Rector i Thisted. Ifølge kgl. Res. af 8 Nov. 1723 tillagdes ham til Refusion for den Afgang, han i sine Indkomster havde taget ved det at en Deel af Skolens Gods var bleven sequestreret, aarlig af Jannerup Kirkes Blok-Penge 10 Rdl. Han † i dette Embede 7 (eller 10) April 1729.

G. m. Dorthea *Fogh*, † 1732, D. af Rasmus Christensen Fogh, Sgp. i Bjerring og Mammen i Middelsom Herred, Vib. Amt (der dep. 1669 fra Aarh. Sk.) og 2 Hustru Maren Nielsd. Pallesberg og Enke efter Christian Bering i Laurberg og Leerberg (Wiberg 2, 290. 7). I dette Ægteskab 2 Sønner, af hvilke Christian N., der dep. 1740 fra Viborg Sk., blev Sgp. i Naur og Sir, Ringkjøb. Amt), og 2 D.

Sml. Wiberg 2, 426. 8.

31. Niels Pedersen Lund (eller Lunde, Lundius) (1729—39), f. 2 Feb. 1699 i Skyom i Aalborg Sk., S. af Peter Lund, Sgp. s. St., og Else Marie Svendsdatter. Han deponerede efter privat Dimission 1710; 18 Feb. 1715 cand. theol. laud., blev 1729 Rector her (aflagde Eden 20 Juni 1729) og forblev her til Skolens Nedlæggelse; 26 Aug. 1740 Sognepræst i Ølstrup og Hover, Bølling Herred i Ribe St., men maatte ved Rescript af 14 Nov. s. A. tvinges til at modtage dette Kald. Ordineredes 9 Dec., men beholdt lidt af sin Pension som Rector. † 1 Sept. 1753.

G. 9 Jan. 1733 m. Marie Hansd. *Falck*, † i Ringkjøbing (4 B.).

Hørere.

- 1.** Christen Hører afgik 1574 (sml. Rector 1).
- 2.** Peder Eriksen 1606—7 Hører i 2 Lectie.
- 3.** Peder Kloine (Klyne), rimeligviis Søn af Jørgen Petersen Klyne, Sgp. i Thisted 1581—1611; var 1606—7 Hører i 1 Lectie, 1608 i 2 L.
- 4.** Niels Morsing var 1608 1ste Lectie-Hører.
- 5.** Herman Villomsen var 20 Marts 1666 Hører i 2den L.
- 6.** Jens Andersen 1666 Hører i 1 Lectie.
- 7.** Jacob Petersen Tisted, vistnok den Jacobus Petri Tistad., der 1660 depon. fra Thisted Skole (imm. 5 Nov.), var 6 Dec. 1683 Hører her i 2den Lectie.
- 8.** Laurits Mouritsen Vib., maaskee den Laurits Mourits Mouritsen, der 24 April 1662 deponerede fra Thisted Skole, var 1683 Hører i 1ste Lectie. 18 Mai 1694 Rector i Hjørring. See bl. Rectorer i Hjørring Nr. 20.
- 9.** Christopher Mumme, f. 1676, dep. 1692 fra Trondhj. Skole, blev derefter Hører ved denne Skole, hvorfra han forflyttedes 1696 i samme Stilling til Aalborg. See bl. Hørere i Aalborg Nr. 49.
- 10.** Andreas Jacobsen Borchhorst, f. 1673 i Broust i Ø. Hanherred (Hjørring A.), hvor hans Fader Jacob Mouritsen B., der dep. 1666 fra Aalborg Skole, var Sgp. Hans Moder var Maren Andersd. Ringkjøbing af Boddum. 1691 deponerede han fra Aalborg Skole, og blev 1696 af Rector N. Aagaard antaget til Hører ved denne Skole, 1699 blev han Capellan hos Præsten Mag. Peder Clausen Reenberg ved St. Budolphi K. i Aalborg (dep. 1663 fra Viborg), hvor han blev ord. 31 Marts, og da denne † 16 Sept. s. A., blev han antagen i samme Egenskab af Provst Johan Brunov, (der dep. 1662 fra Aalborg Sk.). Da denne † 18 Sept. 1700 blev han i nogen Tid Skibspræst; 7 Mai 1701 adj. Sgp. i Ø. Torslev

og Dalbyover i Aarh. St., 1704 v. Sgp., † 7 Juni 1721.
G. m. Geske Jensd. Printjer (8 B.).

Sml. Wiberg 1, 225. 9. Tauber 1, 15.

11. Niels Bach, f. 1672 i Aalborg. Hans Deposits er ikke funden, det kan være Nic. Joh., der dep. 1692 fra Aalborg, men det kan ogsaa være Nic. Jani eller Nic. Andreae, der dep. 1694 eller maaskee den der kaldes Nic. Balch og dep. 1695 fra samme Skole. 30 Sept. 1698 c. th. illum. (n. c.), 17 Oct. 1698 hom. Pr. laud, blev 21 Feb. 1699 og var endnu, da han 6 Sept. 1708 lod sig indskrive bl. de theol Cand., Hører ved denne Skole, 2 Nov. s. A. Degn i Sundby og Hvorup.

Sml. Fr. Barfod, D. G. 2, Sp. 103. 197. Bircherods Dagbog S. 360.

12. Laurits Nielsen Bach var født 1678 i Aalborg og kom i Aalborg Skole, hvor han nød Thuresens Legat, dep. 1698 fra denne Skole; blev ansat som Hører i Thisted Skole og kom imedens han var i denne Stilling 1708 efter Bircherods Opfordring til Aalborg, hvor han forblev hos ham en heel Eftermiddag fordi han 19 Sept. skulde møde for ham i en Provsteret, der skulde holdes i Hassing Kirke i Thy mod Præsterne Villum Schmidt i Haring og Peder Lund. -- 7 Nov. 1712 blev han Degn i Klim, Thorup og Vust.

Sml. Bircherods Dagbog i Mskrt. og Eedsbogen i Aalborg Bispearchiv.

13. Hans Rogert, f. 1687 i Nakskov, S. af Poul Andersen Rogert, der dep. 1672 fra Nestved, res. Cap. s. St., og Ida Johanne Rostrup. G. 29 Sept. 1686, † 1713. (Han er altsaa en Broder til den Poul Rogert, der findes bl. Hørere i Nakskov Nr. 29). Dep. 1706 fra Nakskov Sk. og blev derefter Hører i Thisted, senere Cantor i Nakskov. † 1732.

G. m. Kirsten Cappel, D. af Kjøbmand Jacob Cappel i Nakskov.

Sml. Krog, Viborg S. 180.

14. Poul Simonsen Paludan, f. 7 Marts 1694

i Thisted, dep. 1715 fra Thisted Skole, 31 Aug. 1723 c. th. (n. c.) blev s. A. Hører her. † 30 Mai 1732.

15. Jens Sandegaard, f. 1707 i Kbh. Hans Fader var Styrmand. Depon. 1729 fra Aalborg Skole, blev siden Hører i Thisted, senere Herredsskriver i Thy.

Sml. Hesperus IV. 2. Tauber 1, 114.

16. Lars Christian Aspaeh, f. 15 Mai 1712 i Aalborg, S. af Stiftsprovst Mag. Sixtus Asp., Sgp. ved Frue K. i Aalborg og 2den Hustru Maren Lauridsd. Popp. Dep. 1730 fra Aalborg Sk.; 4 Marts 1734 c. th. (n. c.); 1735 blev han Hører her til Skolens Nedlæggelse. 15 Mai 1741 res. Cap. i Rønne p. Bornholm, ord. 23 Aug. s. A. † 15 Juni 1755.

G. m. Barbara *Lehmann*, f. Bohn, Enke efter hans Formand i Rønne Johan Lehmann, der findes bl. Rectorer i Rønne.

Sml. Tauber 1, 5. Wiberg 2, 687. 16.

17. Mogens Toftum, f. 24 Jan. 1708 i Thisted S. af Niels Jensen og Helene Mogensd., dep. 1726 fra Thisted Skole, 13 Sept. 1730 c. th. (n. c.); blev Hører i Thisted indtil han 20 Sept. 1737 blev p. Cap. ved Budolphi Kirke i Aalborg; 27 April 1749 p. Cap. i Vang og Thorup; 21 Marts 1755 Sgp. i Flade, Gjerum og Fladstrand; † 3 Juli 1760. Hans Bo var saa ringe, at der ikke kunde bekostes Proclama efter ham.

G. 1) 1734 m. Mette *Bang*, † 14 Jan. 1740, (1 S. 1 D.), D. af Hans Bang, Sgp. i Vang og Thorup (der findes bl. Hørere i Middelfart) og Mette Rostock.

2) 24 Mai 1748 m. Anna Marie Tødsleuf, f. *Lange*, f. 1710, † 2 Juni 1785 i Aalborg (1 S. 1 D.), Enke efter C. Tødsleuf.

Sml. Gjessing Jub. 3, 172. Wiberg 1, 371—2.

Bogstavordnet Navnefortegnelse.

Hj. = Hjørring. **Ny.** = Nykjøbing p. **M.** **Sk.** = Skagen. **Sæ.** = Sæby. **Th.** = Thisted. **H.** = Hører. Rector betegnes blot m. Nr.

- Aagaard**, Niels Henr. Ny. H. 16.
 — Niels Ebbesen. Th. 23.
Aahl, Chr. Hj. 24.
Aalborg, Niels Niels. . Ny. 6.
Aarhus, Ole Jensen. . Hj. 16.
Andersen, Jens. Sk. 1.
 — Th. H. 6.
 — Kjeld Hj. 9.
 — Peter Hj. 15.
 — Søren Sk. 3.
Andrup, Thom. Sæ. 15.
Asløv, Niels Anders. . Ny. 10.
Aspach, Lars Christian.
 Th. H. 16.
Bach, Lars Th. H. 12.
 — Niels Th. H. 11.
Bagger, Mathias Ny. 23.
Bhie, Chr. Sørensen . . Ny. 9.
Bilfeld, Sebald. Sæ. H. 6.
Bistrup, Chr. Christensen. Sæ. 6.
Bjørn, Jens Axelsen . . Sæ. 13.
Bjørnsen, Jens Th. 9.
Blichfeld, Chr. Hansen. Th. 12.
Bloch, Peder Sæ. H. 12.
Blymester, Christopher. Th. 25.
Borchhorst, Andr. Jac. Th. H. 10.
Borchsenius, Peder. Ny. H. 14.
Brunov, Mads Sæ. H. 9.
Buch, Dider. Matzen . . Hj. 22.
 — Jochum Matzen. Hj. H. 4.
Christen Th. H. 1.
Christensen Falck . . . Ny. 21.
 — Jochum Hj. 2.
 — Kjeld Th. 1. Th. 13.
 — see Nielsen.
 — Laur. Sæ. 12.
 — Mads Hj. H. 2.
 — Søren see Murmester.
Chrysostomus, Dan. Olufs. Hj. 8.
 — Oluf Dan. Hj. 12.
Dahler, Claus Th. 22.
Dirichsen, Hans Th. 6.
Erik Hj. 5.
Eriksen, Peter Th. H. 2.
Esbach, Niels Sk. H. 3.
Ferslev, Hans Sæ. H. 7.
 — Otto Sk. H. 2.
Finckenhoff, Jørg. Jørg. Hj. 19.
Hals, Balth. Jensen . . Sæ. 9.
Hansen, Chr. Th. 8.
 — Niels Sæ. 2.
 — Peder Hj. H. 1.
Haverslev, Jens Chr. Ny. H. 4.
Hermansen, And. Sæ. H. 3.
Hjerrild, Henr. Nielsen. Th. 24.
Hjørring, Ernst Henrik. Sk. 11.
 Sæ. H. 11.
 — Nath. Peders. Hj. 14.
Holm, Niels Laur. . . . Ny. 18.
Holmboe, Søren Sæ. 8.
Holst, Jacob Ped. Th. 14.
 — Nicolai Mich. Sæ. H. 10.
Holstebro, Jacob see Madsen.
Hveen s. Venø.
Iversens, Hans Ny. H. 8.
Jensen, Anders Sæ. H. 2.
 — Chr. Ny. 17.
 — Ole s. Aarhus.
 — Thomas Hj. 11.
Jepsen, Niels Ny. H. 6.
Juel, Ole Jensen. Th. 20.
Justesen, Sør. Sæ. 3.
Juul, Esbern Ny. 8.
 — Laur. Peters. Ny. H. 2.
Kirchetorp, Niels Svendsen.
 Sæ. H. 5.
Kjeldsen, Alb. Hj. 13.
Kloine s. Klyne.
Klyne, Ped. Th. H. 3.
Knudsen, Ped. Hj. 6.
Koch, Joh. Vill. Ny. H. 12.
Langballe, Niels Ny. H. 15.
Langgaard, Anders . . . Ny. 27.
Lauritzen, Chr. Sk. 4.
 — Joh. Laur. s. Venø.
Lucassen, Poul. Th. 6.
Lund, Niels Petersen . . Th. 31.
Lyngby, Jens Povelsen Th. 29.
Madsen, Jacob Sæ. 11.
 — Laur. Ny. H. 11.
 — Niels Sæ. H. 1.
Magnussen, Gunde, s. Mogensen.
Mahlør, Hans Sk. 10.
Mariager, Lor. Ped. . . . Ny. 16.
Markussen, Niels. . . . Ny. H. 10.
Mathiesen, Did., s. Buch.

- Mathiesen, Peter[†] . . . Th. 7.
 Matzen, Didr. see Buch.
 — Jochum see Buch.
 — see Madsen.
 Mavors, Corf. Ernst . . Hj. 21.
 Meldal, Jens Bircherod Ny. 24.
 Michelsen, Svend . . . Th. 8.
 — Thomas Ny. H. 13.
 Mogensen, Gunde . . . Ny. 20.
 Morsing, Greg. Jørg. . Ny. 8.
 — Niels . . . Th. H. 4.
 Mortenten, Laur. . Th. H. 9.
 — Niels . . . Hj. 1.
 Mouritzen, Laur. . . . Hj. 20.
 — — Th. H. 8.
 Mumme, Christopher. Th. H. 9
 — Hans Th. 27.
 Muurmester, Sør. Chr. Ny. 19.
 Muus, Niels Jørg. . . . Sæ. 14.
 Hj. H. 3.
 Niels . . . Skolemester Hj. 3.
 Nielsen, Claus Sæ. 7.
 — Jens Ny. H. 7.
 — Kjeld Christens, Th. 17.
 — Mads Ny. 2.
 Sk. 2.
 — Oluf Th. 5.
 — Thøger Th. 15.
 Nislev, Christopher . . Th. 30.
 Olsen, Andreas Sæ. 4.
 Olufsen, Jacob Hj. 1.
 — Peder Th. 2.
 Organist, Joh. Ny. H. 5.
 Paaaske, Niels Th. 8.
 (Ny. 4.)
 Paludan, Poul Lukassen. Th. 19.
 — Poul Simonsen. Th. H. 14.
 Peder Th. 4. Sæ. 1.
 Petersen, Jens Ny. 15.
 — Michel Sk. H. 1.
 — Nathanel Hj. 8.
 — Peder Ny. 1.
 — — Ny. H. 3.
 Poulsen, Jens Th. 3.
 — Jørgen Ny. 7.
 — Peder Hj. 7.
 Poulstrup, Jens Ped. Sæ. H. 1.
 Rammel, Ernst Sk. 9.
 Rhuus, Laur. Chr. . . . S. 12.
 — Niels Laur. Sæ. 10.
 Rogert, Hans Th. H. 13.
 — Vilh. Ny. 25.
 Røg, Steen Sørensen . Hj. 23.
 Sandegaard, Jens . Th. H. 15.
 Sartorius Sæ. H. 4.
 Scavenius, Laur. Chr. Sk. 7.
 Schave, Chr. Jens. . Ny. H. 1.
 Schiffue, Peder Jens. . Hj. 10.
 Schjötz, Knud Chr. . . Hj. 17.
 Schmidt, Christopher Otto.
 Sæ. H. 8.
 Schyth, Knud see Schjötz.
 Simonsen, Chr. Th. 10.
 — Mads Th. 7.
 — Niels Ny. 22.
 Skotte s. Schjötz.
 Steenstrup, Joh. Vog. . Ny. 25.
 Stern, And. Pet. Ny. H. 9.
 Storm, Ped. Severinsen. Ny. 5.
 Svendstrup, Jens Pet. Ny. 15.
 Sæby, Claus Sæ. 7.
 — Geert Sørensen . . Sk. 6.
 — Oluf And. Th. 18.
 Sørensen, Geert Sk. 4.
 — Mads Th. 11.
 — Niels Ny. 21.
 — Steen Hj. 16.
 Thestrup, Math. Th. 26.
 Thomsen, Peter. Sæ. 5. Sk. 5.
 Tisted, Jac. Pet. . . . Th. H. 7.
 Toftum, Mog. Th. H. 17.
 Tøistrup, And. Peders. Ny. H. 17.
 Weile, Anders Th. 3.
 — And. Mort. Th. 16.
 Venø, Joh. Laur. Hj. 18.
 Villomsen, Herm. . . Th. H. 5.
 Vinde, Hans Th. 28.
 Vixø, Lars Bondes. . . Sk. 8.
 Vogelius Steenstr., Joh. Ny. 26.
 Vuszborrig, Erik Hj. 4.
 Zimmermann, Sv. Mich. Th. 21.

Tillæg og Rettelser

til Lærerstanden ved Aalborg Kathedralskole.

I. 1869. II. 1870.

S. 1. Jens *Pedersen* blev Rector i Aalborg 1591 (hans Formand Søren Nielsen resignerede Octb. 1591) og † efter omtr. $\frac{1}{2}$ Aars Tjeneste 17 Marts 1592 (som var 2den Paaskedag). Dette sees af en Dagbog ført af Chr. Stephansen, Sgp. ved Bud. K. i Aalborg 1573—99, der findes i den ny kgl. Samling paa det st. kgl. Bibliothek. 4to. No. 2355. Han vil blive den 7de i Rectorrækken, hvorimod Nr. 4 bliver Nr. 8 og Nr. 5 rimeligviis reent udgaar.

S. 5 L. 22. Læs: B. Rosenberg. † 2 Mai 1660.

S. 8. Mellem 11 og 12 indskydes Hans *Jørgensen* fra Slagelse (Joh. Georgii Slaglosiensis) dep. 1616 fra sin Fødebyes Skole, blev ved St. Hansd. 1622 Rector i Helsingør Skole, hvor han forblev til 1625. Naar han blev Rector i Aalborg er uvist, men 16 Sept. 1630 meddeelte han som saadan Dimissionstestimonium til Jacob Sørensen Bhie, en S. af Præsten S. Bhie i Ingstrup, der først blev indskrevet i Rostock, senere 21 Dec. 1632 i Kbh., (Conistoriets Archiv Paske Nr. 194).

S. 42. L. 13 4 f. n. tilføies: 30 Aug. 1697 fik han Rang og Gang med 2den Borgemester og de 2de Sgp. i Aalborg.

S. 44 L. 25: Henrik I. Herman. — L. 27: Maren I. Margrethe.

S. 45 L. 4 f. n. tilføies: f. 10 Juli 1727. — L. 2 f. n.: Sml. 2, 177; hvor alle Børnene findes.

S. 74 (II. 12) L. f. n.: Jetsmark I. Rolighed i Ingstrup Sogn.

S. 82 (II. 20) L. 16: Nr. 6 er efter hans Liigsteen, der findes paa Kirkegaarden V. for Jetsmark Kirke, f. 28 Jan. 1572 i *Jerslev* (hvorimod hans Fader først 1578 blev Sgp. i Hellevad). 1572 var Jens Jensen *Mørch*, Sgp. i Jerslev. Var denne Jens Jensen Mørch, der fra 1566 havde været Cap. hos sin Fader Jens Christensen Mørch i Jerslev, og som er af de gamle Mørchers Æt, den samme J. J. Jetsmark, der 1578 blev Sgp. i Hellevad, da kunde Grunden til Bortkastelsen af Familienavnet Mørch maaskee søges i den Omstændighed, at de adelige Mørchers Skjold var bleven brudt og deres Adelskab tabt,

fordi de havde holdt med den fordrevne Kong Chr. II. Anders Bredkjær (Latipaludanus) blev 28 Feb. 1602 kaldet til Sgp. i Jetsmark i Hjørring Amt, hvor han 1621 blev Provst i Hvetbo Herred og † 22 Dec. 1624. Han g. m. sin Formand Oluf Mortensens Enke Mette Olufsd. Hun fødte ham 9 S. og 3 D., og g. efter hans Død m. Successor Niels Nielsen Aalborg. Alt dette staaer paa Liigstenen. Sml. Wiberg 2, 26. 3.

S. 83 (II. 21): Nr. 12 Hans Eriksen *Horne*, S. af Provst Erik Pedersen Horne, Sgp. i Mosbjerg og Hørmested i Hjørring Amt, † 7 Juni 1645. Han g. m. Ellen Eriksd. af Sindal (2 S. 3 D.). Sml. Wiberg 2, 407. 5.

S. 85 (II. 28): Nr. 22 var maaskee tillige Famulus hos Biskop. See Nr. 14 bl. Hørere i Nykjøbing

S. 86 (II. 24): Nr. 25 Sml. Wiberg 3, 24. 7.

S. 89 (II. 27): Nr. 34 Sml. Wiberg 2, 33 5.

— Nr. 35 døbt 1 Jan. 1663. Det som staaer hos Tauber 3, 9—10 gjælder om hans Søster Mette, døbt 20 Nov. 1661.

S. 91 (II. 29): Nr. 40 Sml. Lengnick, „Pontoppidan“ S. 4.

S. 92 (II. 30) L. 3: Præsteakt l. Præsterække.

S. 93 (II 31) Nr. 46: Den 21 Octb. 1694 forundte Biskop Bircherod ham en Dags Kost baade Aften og Middag ved sit Bord og lod han ham s. D. beneficii fruitionem anfange. Han tog Afsked 1 Juni 1706. (Bircherod.)

S. 94 (II. 32) L. 8: Afgik i Octb. 1. res. 4 Feb. 1703 fra sin Bestilling som Hører og 6 Feb. antaget Bestill. som Amanuensis hos Biskoppen.

— Nr. 48: Eftersom en fornemme Kjøbmands-Quinde her i Byen fremførte for mig et Klagemaal over 4 L. H. Ped. Svendsen, at han, Nytaars Aften sidst afviget skal have udenfor deres Vinduer brugt megen importunité, da han med Discant-Choret vilde gjøre dem Opvartning, og de den ikke vilde antage: saa lod jeg ham fordre til mig og gav ham for slig Ubeføielighed, med at obtrudere Folk sin Musik, en skarp Admonition. Dog fornåm jeg, at der havde med unyttig Ordvexling været Skyld paa begge Sider, hvorfor jeg ikke vilde gjøre videre Væsen deraf.“ Bircherods Dagbog S. 465—66. 7 Sept. 1708 gav Bircherod ham ved sin Kirkevisitation en skarp Reprimande, fordi han forsømte sit Embede og var til Drik hengiven. Bircherods Dagbog. Originalen i det kgl. Bibliothek.

S. 95 (II. 33) L. 7 f. n. tilf.: Erlandsen, Trondhj. G. 224.

S. 97 (II. 35) L. 3 tilf.: blev 31 Mai 1708 Degn i Vadum.

S. 102 (II. 40) (Nr. 68) L. 7 f. n.: Kjeld Nielsen dep. 1662 fra Thisted Sk. (imm. 24 April).

S. 104 (II. 42) L. 7: 12 l. 23.

— Nr. 74: begr. 10 Juli 1735, g. 14 Sept. 1728 m. Mette Pedersd. Spentrup, Enke efter Ancher Jensen, Sgp. i Torslev, f. 17 Juni 1685 i Randers, dep. 1702 fra Randers, † 1726.

S. 105 (II. 44) Nr. 76 blev 25 Aug. 1735 Degn. Johanne Knudsd. f. 1705, † b. 9 Juli 1752.

S. 107 (II. 45) Nr. 83: Hans Moder Margrethe Rosenstand, f. 16 . . . , g. 23 Marts 1700, † 1773.

S. 108 (II. 46) Nr. 86: G. 19 April 1736 m. E. M. Elling. Moderen Elsebeth Larsd. (Høeg), f. 1673, † b. 15 Nov. 1745.

S. 109 (II 47) Nr. 87: Dorothea Laurberg, f. 1713, † 1776 i Sorø (3 D. og 4 S., af hvilke Laur. Laurberg Kongslev, dep. 1755 fra Aalborg Sk., blev Prof. jur. i Sorø, sml. Nyrup L. L. 316. Gjessing II, 1, 344 Tab. 1. III, 408 Tab. 3.

S. 110 (II. 48) Nr. 90: Palle Jac. Fogh, f. 1669, g. 21 Nov. 1699. † b. 11 Nov. 1721. — Joh. Mar. Thorning, f. 16 Aug. 1717, † 1795, g. 2) m. Peder Altdevelt, Mønsterskriver ved det asiat. Comp. (Jydske Eft. rr.)

S. 111 (II. 49) Nr. 92: Niels *Laurids* (ikke Lauridsen) Udsen var født 1710 i Aarhus, hvor hans Fader Jacob Udsen var Landmand. Hans Moder var Karen Fogh, en Datter af Raadmanden Niels Lauritsen Fogh ægtede efter sin første Mands Død, Claus Friis Hornemann, Kjøbmand s. St. (Følgelig udgaaer de 4 Linier, der stode herunder.) Det fører følgelig ham der 1736 blev Hører i Ribe, og Citatet Wiberg 1, 468. 9 udgaaer. † 14 April (ikke 14 Septb.)

S. 147 (II. 86) Nr. 161. G. 2) 28 Aug. 1870 m. Ovine Sommer, f. Schmidt, Enke efter Pastor Fred. Magn. Sommer i Thorstrup og Horne (der dep. 1838 fra Roesk. Skole).